

در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس، مسئولین و کارشناسان مناطق آزاد تاکید شد:

احیای مشوق‌ها و تحکیم ضمانت اجرایی؛ بایسته‌های اصلاح قانون مناطق آزاد

صفحه ۵ از ۵ | ۱۳۹۹

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

اخبار آرزو مناطق

شماره ۲۲۲ - دوشنبه
۱۹ تیر ماه ۱۴۰۲
سال پنجم
۱۵۰۰۰ تومان

ارتقاء جایگاه دبیر خاستگاه‌های سرمایه‌گذاری
مشوقه‌های سرمایه‌گذاری

سرمقاله

موضیه حسینی
صاحب امتیاز و مدیرمسئول

ریشه‌ها و پیامدهای یک بحران در مناطق آزاد

اواخر هفته گذشته، رئیس دادگستری شهرستان جلفا یک آمار وحشتناک از میزان طلاق در این شهرستان به رسانه‌ها ارائه داد. طبق گفته‌های پورفرض‌الله؛ در سال ۱۴۰۱ با وجود کاهش آمار نسبت به سال ۱۴۰۰، تعداد ۲۷۱ مورد طلاق در شهرستان جلفا اتفاق افتاده است. البته آمار طلاق و فروپاشی خانواده در سطح کشور نیز بسیار نگران کننده است، با این همه در مورد شهرستان کوچک جلفا و سایر شهرستان‌های مشابه، چند نکته مهم وجود دارد که باعث می‌شود وقوع چنین سطحی از بحران در ساخت فرهنگی و اجتماعی، کمی غیرعادی و خطرناک جلوه نماید.

الف) شهرستان جلفا، همان‌جایی که منطقه آزاد ارس در مرکز آن قرار دارد؛ منطقه‌ای که عنوان صنعتی‌ترین منطقه آزاد ایران را یدک می‌کشد؛ اما ظاهراً توسعه صنعتی و اقتصادی که در آمارها از زبان مسئولین این منطقه می‌شنویم، مانند کلیت کشور، نتوانسته است به ثبات و رفاه مناسب عمومی ترجمه گردد. فلذا، یکی از مهم‌ترین دلایل ازدیاد طلاق مخصوصاً بین زوج‌های جوان که همان شرایط سخت اقتصادی است، در این منطقه حادث شده و نهاد خانواده را در آستانه فروپاشی قرار می‌دهد.

ب) در راستای نکته پیش‌گفته، می‌توان ادعا کرد که در محدوده‌های سایر مناطق آزاد نیز وضعیت مشابه جلفا وجود دارد و این شرایط، اثبات کننده دلایل موافقان خارج بودن محدوده مناطق آزاد از مراکز شهری و جمعیتی است؛ چراکه مناطق آزاد به صورت غیرمستقیم باعث رشد نابرابری‌های اجتماعی و طبقاتی در مراکز جمعیتی می‌شوند. این نابرابری‌ها در کنار رواج سبک‌های زندگی نیمه‌مدرن و نیمه‌سنتی، باعث ایجاد تعارضات فرهنگی، هویتی و رفتاری در آحاد جامعه و همچنین بین اعضای خانواده‌ها می‌گردد. خروجی همه این پدیده‌ها، افزایش سطح عدم تجانس، اختلاف سلیق و کاهش سازگاری بین زن و مرد است.

ج) در یک‌دهه اخیر بحثی در کشور مطرح شده است که منطبق با آن، همه طرح‌ها و پروژه‌های اقتصادی و حتی عمرانی باید دارای پیوست فرهنگی باشند. سازمان‌های مناطق آزاد نیز برای ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و ارائه خدمات فرهنگی خود؛ معاونتی تحت عنوان معاونت فرهنگی و اجتماعی را موازی با نهادهای سنتی موجود در عرصه اجتماعی و فرهنگی کشور ایجاد نموده‌اند. از مأموریت‌های اساسی معاونت فرهنگی، کمک به توسعه متوازن و رشد سطح اجتماعی و فرهنگی مناطق آزاد در کنار حل و فصل معضلات فرهنگی-اجتماعی مدرن‌شدگی ظاهری جوامع سنتی است. اما با این حال، متأسفانه حاکم بودن نگاه پروژه‌ای به بحث فرهنگ و اجتماع و محوریت یافتن برنامه‌های مناسبی در مناطق آزاد به‌جای تحلیل درست وضع موجود و برنامه‌ریزی برای حرکت به وضع مطلوب، باعث می‌گردد با وجود هزینه‌کرد مبالغ هنگفت در معاونت‌های فرهنگی، این بخش نتواند کارکرد موثری در رشد اجتماعی و برطرف کردن معضلات داشته باشد. فلذا عملاً این پیوست فرهنگی نهاد اقتصادی مناطق آزاد، بدون هم‌افزایی با سایر نهادهای مربوطه، نتوانسته است به اهداف و مأموریت‌های خود عمل کند. بنابراین لازم می‌آید درخصوص معاونت‌های فرهنگی مناطق آزاد، ساختار و برنامه‌های آنها، یک بازبینی اساسی صورت پذیرد.

در همین موضوع مترتب بر منطقه آزاد ارس، یقیناً معاونت فرهنگی، یکی از مهم‌ترین نهادهایی است که باید در کنار سایر نهادهای فرهنگی، حداقل در ارتباط با تحکیم نهاد خانواده و برگزاری کلاس‌های آموزشی نظیر تقویت مهارت ارتباطی، سازگاری، حل و فصل اختلاف سلیق و برداشته‌ها بین زوج‌های جوان و... برنامه‌ریزی می‌گردد؛ اما احتمالاً بودجه مصوب در جنگ‌های شادی، فشن‌شبه‌سازی و دعوت از گروه‌های هنری درجه چندم، بهتر خرج می‌گردد، تا برگزاری برنامه‌هایی که نیاز فرهنگی و اجتماعی روز این منطقه می‌باشد.

د) طلاق و فروپاشی خانواده‌ها متأسفانه امروز در سطح جامعه بیشتر به علت شرایط وخیم اقتصادی موجود، به یک پدیده رایج اجتماعی تبدیل شده است. یقیناً طغیان این معضل در جوامع کوچکی همچون مناطق آزاد، عوارض جانبی بسیار وخیم و درازمدتی خواهد داشت؛ زیرا با رشد این پدیده، در آینده احتمالاً باید منتظر بالا رفتن نرخ تاراضات اجتماعی، فساد، کودکان طلاق و... باشیم. سبک مدیریتی رایج در سازمان‌های مناطق آزاد و نگاه سطحی و مناسبیتی آنان به مقوله فرهنگ و جامعه، نه تنها این شرایط را تشدید می‌کند؛ بلکه باعث افزایش ضریب خطر سایر پدیده‌های جانبی بحران طلاق خواهد شد. اندازه کوچک جوامع و شناخت چهره‌به‌چهره مردم نیز مزید بر علت شده و این بحران را به یک امر مرسوم تبدیل خواهد نمود. بنابراین لازم است یک برنامه‌ریزی اساسی در سطح کلان برای شناسایی معضلات و مشکلات فرهنگی-اجتماعی مناطق آزاد با حضور نخبگان و صاحب‌نظران این حوزه از جمله جامعه‌شناسان و روانشناسان اجتماعی انجام گیرد. بی‌تردید بحران فرهنگی و اجتماعی در جداره‌های مرزی، چندی بعد به بحران‌های امنیتی نیز تبدیل خواهد شد.

بنابراین توصیه می‌کنیم نظریه‌پردازان معزز دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و اساتید علوم و فنون، با تحمیل تواضع و تساهل به خودشان، از کارشناسان خبره این حوزه‌ها در جهت شناخت جوامع مناطق آزاد و برنامه‌ریزی برای ایجاد توازن و ثبات در توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی در این مناطق همت گمارند.

بی‌شک ادامه روال فعلی در حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی مناطق و رهاشدگی بخش معاونت فرهنگی سازمان‌های مناطق آزاد و مشغول شدن آنها به امورات خاشبه‌ای و مناسبیتی همانند چیزی که در منطقه آزاد ارس وجود دارد، بسیار خطرناک است. «فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ».

با حضور معاونان و مدیران سازمان منطقه آزاد قشم صورت گرفت:

**برگزاری دیدار مردمی
مدیرعامل
سازمان منطقه آزاد قشم**

نگاهی اجمالی به ظرفیت‌ها و مزیت‌های مناطق آزاد در جهت توسعه اقتصادی کشور:

**اجرای کامل قانون،
مهم‌ترین اهرم
برای ارتقاء همکاری‌های
بین‌المللی در مناطق آزاد**

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

**ضرورت افزایش پروازها به
مقصد جزیره کیش به عنوان
قطب گردشگری ایران**

صفحه ۷ از ۵ | ۱۳۹۹

معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش تلاش برای رفع مشکل سوخت صیادان و کلوپداران جزیره کیش

معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش از مساعدت و همکاری مسئولان شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و شیلات هرمزگان در جهت رفع مشکل سوخت شناورهای صیادی و گردشگری کیش خبر داد. نشست تخصصی رفع مشکل تامین سوخت قایق‌ها و شناورهای صیادی و گردشگری، در سالن خوارزمی مرکز همایش‌های بین‌الملل کیش با حضور مسئولان سازمان منطقه آزاد کیش و مقامات استانی شیلات و حوزه‌های ذی‌ربط در تامین سوخت و ثبت شناور برگزار شد.

معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش در این نشست گفت: با توجه به لزوم تامین سوخت شناورهای صیادی و گردشگری و دغدغه مسئولان استانی در خصوص جلوگیری از قاچاق سوخت؛ این نشست در پی رایزنی و جلسات متناوب با استاندار هرمزگان برگزار و نتایج مثبت حاصل از تصمیمات آن به رفع مشکل سوخت و موانع ثبت شناورها و ساماندهی قایق‌ها و شناورهای صیادی کمک خواهد کرد. سعید پورزادی تاکید کرد: در این نشست مشکلات سوخت و ساماندهی شناورهای صیادی و تفریحی با حضور احمد سالاری‌فر مدیر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه هرمزگان و مسعود بارانی مدیرکل شیلات هرمزگان و برخی از اعضای تعاونی‌های صیادی و جامعه کلوپداران کیش مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

شایان ذکر است، ۷۴ قایق بنزینی، ۶۴ قایق دیزلی و ۵۲ هلیکوپتر مجوز مشغول به صید آبزیان در جزیره کیش هستند.

وی در ادامه اظهار کرد: در این نشست موانع و تسهیل ثبت شناورهای تفریحی با بهزاد حاتم‌ی رئیس اداره بازرسی و ثبت شناورهای اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان بررسی و مقرر شد مالکان شناورهای تفریحی نسبت به ثبت شناور خود اقدام کنند تا به نوبه آن مشکل سوخت آنان رفع شود.

گفتنی است، ۲۵۰ فرزند شناور تفریحی در جزیره کیش وجود دارد که از این تعداد، فقط ۴۳ فرزند به ثبت رسیده‌اند. معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش، توسعه جایگاه‌های سوخت در بخش مارینا و دریایی را از جمله تصمیمات اتخاذ شده در این نشست عنوان کرد و اظهار داشت: مقرر شد شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه هرمزگان، مجوزات جایگاه‌های سوخت را براساس درخواست سازمان منطقه آزاد کیش با متقاضیان سرمایه‌گذاری در این حوزه صادر نماید. پورزادی با اشاره به تفاهم‌نامه منعقد شده با سازمان بنادر و دریانوردی؛ از تجهیز انبار مقابله با آلودگی نفتی در کیش به ارزش ۱۵ میلیارد تومان از سوی سازمان بنادر و دریانوردی خبر داد و افزود: این انبار توسط سازمان منطقه آزاد کیش در اختیار سازمان مذکور قرار گرفته است و در آینده نزدیک، نیروی انسانی متخصص و تجهیزات شاوری به این مجموعه اضافه و دغدغه آلودگی محیط زیست در جزیره کیش رفع می‌شود.

معاون عمرانی و زیربنایی سازمان منطقه آزاد کیش در پایان، با بیان این‌که از سوی سازمان شیلات، جزیره کیش به عنوان پایلوت ماهیگیری با قالب معرفی شده است، خاطرنشان کرد: تشدید حفاظت دریایی در بحث تورریزی و صید غیرمجاز از سوی شیلات هرمزگان، توجه به آلودگی‌های زیست محیطی سواحل و مقابله با لکه‌های نفتی با استقرار کارشناسان سازمان بنادر و دریانوردی و ضابطه‌زایی و تسهیل فرآیندها در حوزه معیشتی صیادان و کلوپداران از سوی سازمان منطقه آزاد کیش، از جمله مواردی بود که در این نشست طرفین بر این‌انجام آن تاکید کردند.

گفتنی است، مقرر شد به منظور اجرایی شدن تصمیمات این نشست، جلساتی در قالب کارگروه تخصصی، به تفکیک در حوزه‌های تخصصی ثبت شناورهای دریایی و سوخت برگزار گردد.

طبق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز صورت می‌گیرد:

لزوم ثبت اطلاعات فعالان اقتصادی کیش در سامانه جامع انبارها

تمام فعالان اقتصادی دارای انبار کالا در جزیره کیش موظف به ثبت اطلاعات مرکز نگهداری و کالاهای خود در سامانه جامع انبارها هستند.

شایان ذکر است، طبق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ثبت اطلاعات انبارها، مراکز نگهداری و ورود و خروج کالای فعالان اقتصادی دارای انبار در سامانه جامع انبارها الزامی است.

گفتنی است، تمام بهره‌برداران مراکز نگهداری و صاحبان کالا می‌توانند جهت ثبت‌نام کالاهای مشمول خود، با مراجعه به سامانه جامع انبارها به آدرس nwms.ir، با استفاده از راهنمای آن اقدام کنند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

ضرورت افزایش پروازها به مقصد جزیره کیش به عنوان قطب گردشگری ایران

۲۴ساعته به گردشگران و مهیا کردن رونق زندگی شبانه در کیش خبر داد و عنوان کرد: رونق زندگی شبانه، به جذابیت‌های سفر به کیش در فصل تابستان می‌افزاید و گردشگران زیادی را از سراسر کشورمان به این منطقه جلب می‌کند.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در پایان، کمبود پرواز را مشکل کشوری و سراسری عنوان و ابزار امیدواری کرد که با توجه به تعامل صورت گرفته با سازمان هواپیمایی کشوری، شرکت‌های هواپیمایی و چارترکنندگان؛ شاهد افزایش پرواز و حضور گردشگران با توجه به تقاضای بالای سفر به کیش باشیم.

همچنین در این نشست، مدیران عامل شرکت‌های هواپیمایی خواستار آزادسازی نرخ بلیت مسیر کیش در راستای اختیارات قانونی مناطق آزاد و ایجاد مشوق‌های لازم ازجمله تخفیف خدمات فرودگاهی، کاهش هزینه سفر و ایجاد برنامه‌های متنوع در حوزه گردشگری شدند.

گفتنی است، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی برای خرید هواپیمای ایجاد انگیزه سفر، برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات گردشگری ۲۴ساعته و لغو ساعات مصوب دریافت و تحویل اتاق هتل‌ها، از دیگر موارد درخواستی مدیران عامل شرکت‌های هواپیمایی در دیدار با رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش بود.

اظهار کرد: فرودگاه بین‌المللی کیش آماده ارائه خدمات مناسب و میزبانی شایسته از مسافران و گردشگران کیش است.

سرهنگی همچنین از آمادگی برای ارائه خدمات

فصول دیگر سال را به همراه خواهد داشت. وی با اشاره به افزایش ساعات ارائه خدمات فرودگاه بین‌المللی کیش در فصل تابستان و نیز تقاضای کیشوندان در طول ایام سال، حمایت این سازمان از شرکت‌های هواپیمایی در خصوص افزایش پرواز در

مدیران عامل شرکت‌های هواپیمایی در دیدار با رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از افزایش پروازها در مسیر کیش خبر دادند.

جلسه هم‌اندیشی درخصوص افزایش پروازهای تابستانی جزیره کیش و برنامه‌ریزی جهت تخصیص اسلات پروازی در فرودگاه بین‌المللی کیش با حضور رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و مدیران عامل شرکت‌های هواپیمایی در دفتر این سازمان در تهران برگزار شد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در این نشست با بیان این‌که جزیره کیش قطب گردشگری کشور به‌شمار می‌رود و حیات اقتصادی این جزیره به حضور مسافر بستگی دارد، گفت: با توجه به محدودیت راه‌های مواصلاتی به کیش و ورود ۹۴درصد از گردشگران از طریق مسیر هوایی؛ نیازمند نگاه ویژه مدیران عامل شرکت‌های هواپیمایی در جهت افزایش پروازها در فصل تابستان در مسیر جزیره کیش هستیم.

رحیم سرهنگی خواستار تخصیص بلیت به کیشوندان از سوی شرکت‌های هواپیمایی شد و تاکید کرد: همکاری و تعامل شرکت‌های هواپیمایی با سازمان منطقه آزاد کیش جهت جلوگیری به تقاضای بلیت گردشگران کیش در فصل تابستان و نیز تقاضای کیشوندان در طول ایام سال، حمایت این سازمان از شرکت‌های هواپیمایی در خصوص افزایش پرواز در

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش و مشاور دبیر شورایعالی انجام پذیرفت:

برگزاری نخستین جلسه ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات در منطقه آزاد کیش

ظرفیت‌های بالقوه است، حرکت خواهیم کرد. وی اظهار کرد: در حوزه سرمایه‌گذاری، اقدامات موثری انجام شده و با آماده‌سازی بسته‌های سرمایه‌گذاری منطقه آزاد کیش که تعداد آنها ۰۶ بسته است، باید فعالیت‌های بازاریابی را آغاز کنیم.

مشاور دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از برگزاری تعداد ۱۴نمایشگاه داخلی و خارجی خبر داد و افزود: این ۱۴نمایشگاه در مناطق آزاد کشور در قالب مدل اکسپو برگزار خواهد شد.

حسین‌پور با بیان این‌که جزیره کیش یکی از مزیت‌های خوب و قوی برای برگزاری نمایشگاه‌ها است، بیان داشت: در حوزه جذب سرمایه‌گذاری سه هدف در دستورکار قرار گرفته و با جدیت پیگیری می‌کنیم.

مشاور و قائم‌مقام دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات در پایان، عملیات رسانه‌ای و تبلیغات موثر برای ایجاد یک وحدت رویه و تصویرسازی مطلوب را در این حوزه مهم ارزیابی کرد.

گفتنی است، با برگزاری نخستین جلسه ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات منطقه آزاد کیش، دومین نشست این ستاد با دستور جلسه، فعالیت‌های خود را ادامه خواهد داد.

و مزیت‌های این منطقه، باید از ابزارها و نیروهای توانمند ازجمله در بخش خصوصی بهره لازم را برد؛ چراکه قدرت ارائه می‌تواند این منطقه را به نحو شایسته و اثرگذار در سطح منطقه‌ای و ملی معرفی کند.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در پایان خاطرنشان کرد: بسته‌های سرمایه‌گذاری در سیاست‌های کلی معنی می‌دهد و باید تمام زیرساخت‌ها در این حوزه فراهم شده باشد.

قائم‌مقام دبیر شورایعالی در ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات:

اهتمام در جهت اجرا و پیاده‌سازی بسته‌های سرمایه‌گذاری مناطق آزاد

همچنین، مشاور و قائم‌مقام دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات در این نشست گفت: وضعیت صادرات و فرصت‌های سرمایه‌گذاری مورد بررسی قرار می‌گیرد تا گام‌های موثری در مرحله اجرا و پیاده‌سازی بسته‌های سرمایه‌گذاری برداشته شود.

مسعود حسین‌پور با اشاره به راه‌اندازی فلسفه وجودی این ستاد، اظهار داشت: مأموریت اصلی و ویژه در این ستاد، جذب سرمایه‌گذاری است و در راستای تحقق شعار سال که نیازمند یک کار جهادی و ایجاد

مثبت ارزیابی کرد و گفت: در این زمینه وضعیت رقابتی و مزیت گردشگری که می‌تواند تاثیرگذار در حوزه صادرات به‌ویژه در زمینه صادرات های‌تک باشد، باید بررسی و تحلیل‌های لازم در مرحله نخست انجام شود.

به گفته رحیم سرهنگی؛ فعالان اقتصادی که برای سرمایه‌گذاری به منطقه آزاد کیش جذب می‌شوند، ابتدا مزیت‌ها و مشوق‌های موجود منطقه را با رویکرد تامین منافع خود بررسی می‌کنند.

وی در تکمیل سخنان خود، بیان داشت: ضروری است هدفمند و با مستندات لازم مزیت‌ها، فرصت‌ها و ویژگی‌های منطقه آزاد کیش برای حصول اطمینان خاطر سرمایه‌گذاران معرفی و حوزه‌های سرمایه‌گذاری براساس میزان حجم سرمایه مشخص شوند.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش، بر لزوم اهمیت افزایش پروازهای ورودی و خروجی و ایجاد جذابیت‌ها به‌ویژه مسیر دریایی تاکید کرد و گفت: با توجه به این‌که تعداد ۰۶ بسته سرمایه‌گذاری از سوی سازمان منطقه آزاد کیش ارائه شده و شخص سرمایه‌گذار با اختصاص هزاران میلیارد سرمایه که قصد فعالیت اقتصادی در این منطقه را دارد، به طور حتم تمام جوانب لازم را مورد بررسی قرار می‌دهد.

سرهنگی تاکید کرد: برای معرفی شایسته ظرفیت‌ها

نخستین جلسه ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات با هدف بهره‌گیری از ظرفیت‌های درون و برون‌سازمانی برای شناسایی نقاط قوت، ضعف و اقدامات موثر برای رفع موانع و ارتقاء نقاط قوت جهت جذب سرمایه‌گذاری و صادرات، برگزار شد. نخستین جلسه ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات با حضور رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، مسعود حسین‌پور مشاور و قائم‌مقام دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در ستاد جهش سرمایه‌گذاری و صادرات و اعضای این ستاد، در سالن اجتماعات سازمان منطقه آزاد کیش برگزار گردید.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در این جلسه، نقش مهم سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در حوزه صادرات که هر کدام دارای ابعاد خاصی هستند را

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در روز قلم مطرح کرد:

نقش آفرینی رسانه‌ها در جلب همکاری مردم تحقق توسعه همه‌جانبه کیش

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش همچنین بر تداوم برگزاری جلسات با رسانه‌های گروهی تاکید کرد و گفت: ایفای نقش رسانه‌ها در جلب مردم و جلب همکاری آنان، موجب تحقق توسعه همه‌جانبه کیش می‌شود.

سرهنگی، آشنا کردن مردم با ظرفیت‌های کیش، جلب مشارکت کارشناسان و صاحب‌نظران نخبه و سرمایه‌گذاران، نظارت عمومی و کمک به مسئولان برای تحقق توسعه را ازجمله وظایف رسانه‌های گروهی عنوان و اذعان نمود: رسانه‌های کیش می‌توانند با توجه به ارتباطات نزدیک خود با مردم، به عنوان موتور محرکه توسعه این منطقه در راستای توسعه پایدار و فراگیر کیشوندمنحور حرکت کنند.

وی ادامه داد: در تلاش برای ایجاد زیرساخت‌ها و ارتقا شاخص‌های زندگی و توسعه همه‌جانبه و متوازن در کیش هستیم تا این جزیره از سوی نخبگان کشور جهت سکونت دائم، موردتوجه قرار گیرد.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد کیش، حوزه

مالی و سرمایه‌گذاری و اقتصاد دیجیتال را ازجمله دیگر ظرفیت‌های تعریف شده جزیره کیش عنوان و اظهار کرد: جزیره کیش می‌تواند پایلوت بسیاری از طرح‌های ارتقاء اقتصادی باشد که پس از اجرا در این منطقه، به عنوان الگو به کشور معرفی شود.

سرهنگی با درخواست از اصحاب رسانه جهت حمایت از انتصاب مدیران جوان در سازمان منطقه آزاد کیش تصریح کرد: سازمان منطقه آزاد کیش مصمم است با به‌کارگیری تمام ظرفیت‌های خود، در راستای ارتقاء اقتصادی و توسعه فرهنگی و اجتماعی کیش گام بردارد و محقق شدن این مهم، بدون همکاری قشرهای مختلف مردم ازجمله اصحاب رسانه امکان‌پذیر نخواهد بود.

وی همچنین از برنامه‌ریزی جهت ارتقا سطح آموزش و پرورش کیش و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی خبر داد و افزود: اقدامات مثبتی درحال انجام است که نتایج آن به اطلاع مردم خواهد رسید.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه

در بازدید مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش از مدارس جزیره مطرح شد:

لزوم ارتقاء سطح آموزشی در راستای تقویت سرمایه‌های اجتماعی جزیره کیش

کامپیوتر، نمازخانه، سالن مراسم، سالن امتحانات و آزمایشگاه و... را از الزامات مدارس جهت فراهم کردن زمینه فعالیت دانش‌آموزان در سطوح مختلف برشمرد. وی تاکید کرد: احداث مدارسی که در دستورکار داشته، و پیش از این ۸۰درصد پیشرفت فیزیکی داشته، با همت شرکت عمران، آب و خدمات شهری کیش باید تا قبل از بازگشایی مدارس آماده بهره‌برداری باشند تا با این اقدام مهم، بتوانیم در مسیر ایجاد تحول در حوزه آموزشی کیش گام برداریم.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش همچنین در جریان وضعیت تعداد کلاس‌های درس موجود در مدارس و استقبال از برخی رشته‌های پرمخاطب و شرایط فراهم کردن زمینه تحصیل این‌رشته‌ها قرار گرفت.

رفع تمام مشکلات حوزه آموزشی نیست. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در بازدیدی که از مجموعه‌های غیردولتی دخترانه و پسرانه الغدیر، دبیرستان دخترانه هاجر و دبیرستان امیرکبیر داشت، ضمن در جریان قرار گرفتن از تجهیزات آموزشی، دستگاه‌های سرمایشی، امکانات ورزشی و آزمایشگاهی مدارس یاد شده، دستوری فوری برای آماده‌سازی مدارس و رفع مشکلات موجود با همکاری اداره آموزش و پرورش استان هرمزگان را پیش از بازگشایی مدارس صادر کرد. براساس این گزارش، سرهنگی با اشاره به سطح تراکم کلاس‌های موجود در مدارس کیش؛ افزایش کلاس‌های درسی، تامین تجهیزات سرمایشی، سایت

رحیم سرهنگی و برخی از مدیران سازمان منطقه آزاد کیش در بازدید سوزده از مدارس کیش؛ توجه به ارتقاء سطح آموزشی و رفع موانع پیش‌روی در این حوزه را از اهمیت ویژه‌ای در راستای تقویت سرمایه‌های اجتماعی برشمرد و گفت: با نظارت دقیق شرکت عمران، آب و خدمات شهری و معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان، باید برنامه زمان‌بندی قبل از بازگشایی مدارس کیش تدوین و اجرایی شود. به گفته وی؛ مشکلات موجود در مدارس کیش براساس برنامه زمان‌بندی شده و طی مکاتباتی، باید از اداره آموزش و پرورش استان هرمزگان مطالبه شود؛ چراکه بودجه اختصاص یافته از سوی سازمان منطقه آزاد کیش به مدارس این منطقه، پاسخگوی

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در بازدید از برخی مدارس دولتی و مجموعه‌های غیردولتی جزیره؛ سطح فضاهای آموزشی، تامین تجهیزات، امکانات و رفاه موردنیاز دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داد.

بررسی توانمندی‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در جهت توسعه صنعت حمل‌ونقل کشور.

گسترش همگرایی منطقه‌ای ایران با بهره‌مندی از ظرفیت‌های ترانزیتی مناطق آزاد

گزارش:

شاهرخ ندیمی

کارشناس حوزه ترانزیت و لجستیک

با نگاهی به نقشه ایران درمیابیم مناطق آزاد در مفاصل ارتباطات و اتصالات راهبردی کشور قرار گرفته‌اند که هر کدام می‌توانند دروازه ورود به یک محدوده اقتصادی مجزا و پرطرفیت باشند و نیز هم‌راستا با پوشش‌های تجاری و ترانزیتی جهانی عمل کنند. مضاف بر این که اگر در قالب یک شبکه هوشمند ملی به‌هم پیوند بخورند، می‌توانند در جذب جریان‌های تجاری-ترانزیتی بین‌المللی با استفاده از امکانات قانونی و زیرساختی‌شان بسیار موثر و موفق عمل نمایند.

اما شاهد هستیم که در مناطق آزاد تمام زیرساخت‌های ارتباطی درون‌منطقه و بیرون از آن یا صرف بودجه‌های کلان از سوی سازمان‌های مناطق آزاد درحال ایجاد است، ولی بدون پیوستگی قابل اعتماد به شبکه ترانزیتی-ارتباطی ملی و بین‌المللی؛ چراکه که در داخل کشور نتوانسته‌اند به یک شبکه ملی ترانزیتی که دارای اعتبار و شناسنامه بین‌المللی باشد، بپیوندند.

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و شبکه ترانزیتی کشور

حمل‌ونقل، اغلب مهم‌ترین عامل تعیین کننده در مکان‌یابی صنعتی است. در هر سیستم اقتصادی خواه پیشرفته یا ابتدایی، ضرورت جابه‌جایی مواد، کالا، انسان، ایده و نوآوری به درجاتی وجود دارد؛ چراکه تمامی فعالیت‌های اقتصادی انسان در یک مکان جمع نیستند. پیشرفت و توسعه کشورها، با افزایش حجم و میزان درون‌رفت‌ها خصوصا برون‌رفت‌ها، در گرو تکامل شبکه حمل‌ونقل است. کشورهای پیشرفته صنعتی از یکسو به منظور حفظ جریان تولید خود به طور وسیعی به مواد اولیه دوردست وابسته هستند و از سوی دیگر، بیشترین سعی را به منظور احراز بازارهای جهانی مبذول می‌دارند. به این ترتیب حرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی در زمینه کالا بسیار گسترده‌تر است و از نقطه‌نظر ساختاری نیز شبکه حمل‌ونقل آنها از پیچیدگی بیشتری برخوردار است. بدین ترتیب، حمل‌ونقل از ضروریات عینی اقتصاد جهانی و قدرت‌های سیاسی به حساب می‌آید.

بسیاری از اقتصاددانان و برنامه‌ریزان، یکی از عوامل موثر رشد و توسعه اقتصادی را در توسعه حمل‌ونقل و تسهیلات ارتباطی و خدمات وابسته به آن می‌دانند. اصولا بخش‌های مختلف اقتصادی در تقابل و تاثیرگذاری بر یکدیگر هستند، اما تاثیر حمل‌ونقل بر سایر بخش‌ها گسترده‌تر و عمیق‌تر از دیگر فعالیت‌ها است. اثر حمل‌ونقل در اقتصاد کلان و سهم آن در تولید ناخالص ملی، سرمایه‌گذاری، اشتغال، ارزآوری و دیگر شاخص‌های حساب‌های ملی و همین‌طور نقش مهم آن در توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی در ابعاد ملی و منطقه‌ای و نظام دفاعی کشور و رفاه و امنیت ملی اثری تعیین کننده است.

توسعه ناوگان حمل‌ونقل و تامیسبات زیربنایی موردنیاز آن اعم از راه، فرودگاه، بندر، راه‌آهن، انبار، سیلوی و… می‌بایست با توسعه سایر بخش‌ها هماهنگ باشد و ضعف و قوت در این بخش به طور مناسب بر سایر بخش‌ها تاثیر خواهد گذاشت. یعنی تمام فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در مناطق آزاد شدیدا به مباحث حمل‌ونقلی وابسته است و بدون وجود وجود شبکه پیوسته و منظم ترانزیتی، حضور در تجارت جهانی ناممکن خواهد بود.

کشورهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای در جهت پیوند دنیای شرق-غرب و حتی شمال-جنوب، درحال احداث زیرساخت‌های سخت‌افزاری (زیربناهای جاده‌ای، ریلی، دریایی و هوایی و…) و نرم‌افزاری (نیروی انسانی آموزش‌دیده، اصلاح قوانین حمل‌ونقلی و تجاری و…) هستند تا با ایجاد مزیت‌های نسبی بیشتر و جدیدتر، موقعیت کشورشان را در مسیر محورهای ترانزیتی تثبیت و تحکیم نمایند.

مناطق آزاد ایران همچون اروند، انزلی، قشم، چابهار،

نقشه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران

گزارش

ارس و ماکو و مناطق ویژه اقتصادی ازجمله بندر امیرآباد، سرخس و بندر شهید رجایی و… در حلقه‌های اتصال ایران به کشورهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای هستند و می‌تواند با توجه به جایگاه ترانزیتی ایران و گذر ۵۰کیلور بین‌المللی از محدوده سرزمینی ایران، بسترهای لازمه را برای ترانزیت و مگاپورت و صادرات مجدد فراهم آورد.

ایفای نقش مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در توسعه صنعت حمل‌ونقل ایران

هزینه پایین اعمال تحریم‌ها به‌ویژه تحریم‌های پولی و بانکی باعث شده تا تحریم، پرکاربردترین ابزار دشمنان جمهوری اسلامی برای کند کردن روند حرکتی کشور در سال‌های اخیر باشد. لذا با توجه به تقابل مبنایی نظام سلطه با آرمان‌های جمهوری اسلامی ایران، ضروری است تا برای مقابله با اقدامات خصمانه دشمن، راهکارها و راهبردهایی تدوین شوند که برای مدت زمان طولانی یا امکان اقدام خصمانه را با افزایش هزینه‌های تهدید و تحریک کشورها، با ترسیم ساختارهای اقتصادی کشور متناسب با وضع موجود، از ایجاد آسیب‌های احتمالی در صورت بروز هرگونه عمل خصمانه جلوگیری شود.

ترانزیت بین‌المللی کالا از خاک ایران به دلیل ایجاد ارتباط بین منافع اقتصادی صاحبان کالا در کشورهای متعدد و امنیت ایران در کنار ایجاد اشتغال پایدار و افزایش درآمدهای غیرنفتی کشور علاوهبر اینکه باعث افزایش هزینه‌های تهدید و تحریم ایران می‌شود؛ با کمک به بهبود ساختارهای اقتصادی کشور، آسیب‌پذیری این بخش را در مقابل اقدامات دشمن کاهش می‌دهد. با فبال‌سازی مسیر کریدور شمال-جنوب و معرفی مزایای قابل‌توجه حمل بار از این مسیر به صاحبان کالا، می‌توان به اهداف فوق‌الذکر برای ترانزیت دست یافت.

برخورداری از امنیت و مزیت جغرافیایی یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند به خوبی زمینه‌ساز توسعه ترانزیت در یک کشور باشد؛ بر همین اساس ایران همواره به عنوان یک مسیر ترانزیتی کوتاه و مناسب موردتوجه صاحبان کالا بوده است؛ به‌گونه‌ای که آثار چرخ‌های این صنعت هنوز هم بر جاده ابریشم باقی است. هر چند با اختراع ماشین بخار، ارتباط میان این کشور، جاده پیشرفت و ترقی قطع گردید و از اهمیت ترانزیتی آن کاسته شد؛ اما در عصر حاضر با فروپاشی نظام سوسیالیستی در شوروی و نیاز کشورهای آسیای میانه به دسترسی به آب‌های آزاد از یکسو و رشد فرآیند اقتصادی کشورهای شرق و جنوب آسیا و علاقه‌مندی آنان به تجارت با غرب به انضمام ناهمنی مسیرهای رقیب در روسیه و داغستان، افغانستان و پاکستان از سوی دیگر باعث شد تا بار دیگر این منطقه موردتوجه دنیای تجارت قرار گیرد.

همسایگی ایران با آسیای میانه و دارا بودن مشترکات

نقشه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران

که در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در این مناطق وجود دارد، می‌توانند به نقاطی بدل شوند که با ایجاد منافع مشترک با کشورهای خارجی در حوزه‌های مختلف صنعتی، تولیدی، تجاری، ترانزیت و غیره، شرکای تجاری قویی را در کنار خود داشته باشند که در زمان بحران‌های اقتصادی از پتانسیل‌های آنها در کمک به اقتصاد کشور بهره‌گیری کرد.

ضرورت تسهیل‌گری در قوانین مناطق آزاد جهت رشد تولید و صادرات

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در دوران تحریم می‌توانند گذرگاه‌های مهمی در کشور در راستای بی‌اثر کردن تحریم‌های بین‌المللی باشند و با توجه به ظرفیت‌های بالقوه موجود در مناطق آزاد می‌توان با مدیریت درست در اقتصاد، تهدید تحریم‌ها را در این مناطق به فرصت در جهت رونق اقتصادی با محوریت تولید و ترانزیت کالا بدل کرد.

در شرایط کنونی، مناطق آزاد با مزیت‌های قانونی که دارند می‌توانند در اقتصاد کشور نقش آفرینی چشمگیری داشته باشند؛ چراکه با وجود سرمایه‌گذاران خارجی، تجارت و مبادلات بین‌المللی در برخی مناطق آزاد ایران تحریم‌ناپذیر است؛ زیرا وقتی ظرفیت‌هایی در یک نقطه از کشور وجود دارد ازجمله ترانزیت و حمل‌ونقل و… دیگر هیچ قدرتی قادر به منع و تحریم آن نیست.

ایران کشوری است که به لحاظ سوق‌الجیشی در منطقه‌ای خاص قرار گرفته که با دارا بودن همسایگان بی‌شمار در اطراف خود، به هیچ عنوان قابل محدود کردن نیست؛ همچنین احداث مناطق آزاد در نقاط مزری که غالبا مرزهای حساس و شاهراه‌های بین‌المللی هستند مانند چابهار، انزلی، ماکو، ارس و… این قابلیت در کشور را افزایش داده و مناطق آزاد را تبدیل به مراکز تنفسی کشور در شرایط بحران و تحریم نموده است. بنابراین به‌واقع می‌توان گفت که با استفاده از ظرفیت‌ها و مزیت‌های مناطق آزاد هفتگانه در هفت نقطه استراتژیک کشور، می‌شود با یک مدیریت جامع و صحیح از این دوره گذار عبور کرد.

باید توجه داشت مناطق آزاد علاوهبر مزیت‌های قانونی همچون معافیت مالیاتی، گمرکی و امکان ورود و خروج سرمایه خارجی؛ از ویژگی‌های دیگری همچون موقعیت‌های جغرافیایی و ژئوپلیتیک، همجواری با کشورهای همسایه، انجام تبادلات تجاری قابل توجه با این کشورها، استفاده سرمایه‌گذاران خارجی و شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در آن کشورها برخوردارند که می‌توانند نقش بسیار قابل‌توجهی را در رفع معضلات ناشی از تحریم‌ها بازی کنند و با تقویت و تسهیل فرآیندهای تولید، صادرات و واردات، حفظ و با جلوگیری از کاهش سرمایه‌گذاری‌ها بتوانند یکی از بهترین ابزارها برای توسعه صادرات غیرنفتی باشند.

مناطق آزاد یکی از مهم‌ترین روش‌های دستیابی به بازارهای بین‌المللی جهت صادر نمودن تولیدات هستند؛ از سویی قوانین حاکم بر این مناطق باید تسهیل‌گر تولید باشند تا بتوانند نقش خود را به درستی ایفا کنند که برای تحقق این مهم، ضرورت‌هایی وجود دارد، از جمله اینکه باید یک اجماع کلی در کشور صورت گیرد که این مناطق بتوانند به خوبی در اقتصاد کشور و بین‌الملل نقش بسزایی ایفا کنند؛ زمانی که این اجماع صورت گیرد، به طور قطع دستگاهها و سازمان‌ها از دخالت خود در مناطق آزاد کم می‌کنند؛ این دقیقا همان موضوع بخشی‌نگری‌هایی است که مناطق آزاد با آن روبه‌رو هستند و موانی که بعضا دستگاه‌های اجرایی در مسیر حرکت مناطق آزاد قرار می‌دهند، دستگاه‌هایی که در مناطق آزاد موثر هستند. باید یک مدیریت یکپارچه در مناطق شکل بگیرد، خصوصا نهادهایی همچون مالیات، گمرک، بیمه، بانک، صنعت و حتی شبکه‌های زیرساختی مانند آب، برق، اینترنت و… باید به شکل یکپارچه تحت لوای سازمان‌های مناطق آزاد قرار بگیرند؛ مادهٔ ۱۱۶ قانون برنامهٔ هفتم، مادهٔ ۲۷ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد جمهوری اسلامی ایران و مادهٔ ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور را اجرا کنند و مدیریت یکپارچه در این مناطق تشکیل شود؛ با این اجماع، قطعا هر کاری در مناطق آزاد امکان‌پذیر است.

با حضور مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی انجام گرفت:

عقد قرارداد سرمایه‌گذاری ۵میلیون دلاری جهت توسعه مجتمع بندری کاسپین

داخلي و خارجي صورت گرفته است.
عبدالملکی با تاکید بر اینکه مناطق آزاد ایران، بهشت سرمایه‌گذاری است، تصریح کرد: مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به عنوان اعضای تیم اقتصاد بین‌الملل، جایگاه خودشان را در اقتصاد جهانی بازایی می‌کنند و منطقه آزاد انزلی نیز در آینده نزدیک در حوزه خزر جایگاه ویژه‌تری ایجاد خواهد کرد.

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایعالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در پایان با تقدیر از شرکت داخلی و سرمایه‌گذار خارجی برای ورود به این پروژه خاطر نشان کرد: سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی بدانند که هر کسی در مناطق آزاد در حوزه لجستیک سرمایه‌گذاری کند، در آینده نزدیک طلا برداشت خواهد کرد.

گفتنی است، این قرارداد در ۸امده، ۲بند و در دو نسخه تنظیم و روز (شنبه ۱۷تیرماه) در محل دبیرخانه شورایعالی مناطق آزاد به امضای طرفین رسید.

شایان ذکر است، سرمایه‌گذاری در ساخت، اجاره و بهره برداری و انتقال ۳پست اسکله و پسکرانه آن به روش B.O.L، واقع در مجتمع بندری کاسپین منطقه آزاد انزلی با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی به ارزش ۵۰میلیون دلار، از موضوعات این قرارداد است.

تداخل توسعه ناشی از ایجاد منطقه آزاد با محتوای طرح جامع و عدم نارسایی منطقه‌ای

یادداشت:

فریده تاج‌آبادی

کارشناس مسائل فرهنگی

اصطلاح «فرهنگ» چه در مفهوم انسان‌شناختی که شامل ارزش‌ها و سنت‌های مشترک یک جامعه معنا شود و یا به مفهوم کارکردی‌تر آن تجربیات هنری، اقتصاد خلاق و…، دلالت بر یک عمق آشکار دارد که می‌تواند فعالیت‌های فرهنگی را به ارزش فرهنگی و اقتصادی ارتقاء دهد. همین ارزش فرهنگی سبب می‌شود که در بعد اقتصادی نیز ارزش مناطق آزاد به جهت تسهیل و توسعه تولید، صادرات، جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و بسط گردشگری، در سراسر جهان به‌وجود آمده‌اند. این مناطق به‌مثابه‌یک مجتمع شهری با فعالیت‌های فرهنگی بخش‌های مختلف آن، از مولفه‌های اقتصاد منطقه و کارکرد اجتماعی نیز توصیف می‌کنند.

شهرهایی که به عنوان منطقه آزاد انتخاب می‌شوند باید بر مبنای یک زیرساخت فرهنگی و اجتماعی محکم باشند تا به‌واسطه تسهیلات و امکانات فرهنگی، علاوهبر اشتغال نیروهای محلی و جذب سرمایه‌گذارها، بتوانند از نیروهای غیرمحلی بدون تنش استفاده و کسب درآمد کنند.

مناطق آزاد، علاوهبر زیرساخت‌های سخت‌افزاری مانندساختمان، خیابان یا فاضلاب شهری؛ نیاز به زیرساخت‌های نرم یا فرهنگی

دارد.درواقع پویایی این مناطق وابسته به زیرساخت‌های ترکیبی سخت و نرم است تا بتواند علاوهبر تولید درآمد و ایجاد شغل، درآمدهای ارزی مناطق حاصل از صادرات را افزایش و به تنوع

فرهنگی وتوسعه‌آساننی نیز کمک کند.

مناطق آزاد برای این‌که بتوانند به یک قطب اقتصادی در کشور تبدیل گردند، نیاز به برندهای ویژه‌ای دارند. بعضی از مناطق گردشگرپذیر جهان، برند خلاق فرهنگی را برگزیده‌اند تا از این راه به عنوان یک منطقه متفاوت و متمایز برای جذب سرمایه‌گذار و گردشگر معرفی شوند.

برای انتخاب برند خلاق فرهنگی لازم است در مناطق آزاد از پتانسیل و توانایی فرهنگ محلی در جذب سرمایه‌گذاری استفاده شود و این اتفاق زمانی میسر می‌شود که فرهنگ‌های بومی را در زمینه هنرهای نمایشی خلاق، میراث و صنایع فرهنگی، اعم از عمومی ومتعلق به بخش خصوصی؛ به اقتصادی تبدیل کرد.برای استفاده از فرهنگ در بخش اقتصاد که با عنوان «اقتصاد فرهنگی» از آن یاد می‌گردد، سازمان اقتصادی باید به بخش فرهنگی، رفتار تولیدکننده‌ها،مصرف‌کننده‌ها،و-بهردازد.

مردم بومی، یک منبع حیاتی و نقاطلا دهنده فرهنگ خلاق گذشتگان در مناطق آزاد هستند؛ لذا بایستی از خلاقیت‌ها، منابع طبیعی و دسترس‌ی به بازار صنایع بومی استفاده کرد. بسیاری از شهرهای مناطق آزاد، از پتانسیل خلاقیت بومیان در راههای مختلف استفاده می‌کنند. برخی مناطق از مکان‌های قدیمی منطقه برای یادآوری فرهنگ و تجربه‌های فرهنگی ساکنان برای بازدیدکنندگان استفاده می‌نمایند. این کار از طریق به نمایش درآوردن خانه‌های بومی و عرضه میراث فرهنگی از طریق فعالیت‌های فرهنگی در این مناطق انجام می‌شود. برخی از اینها به صورت جشنواره‌های بومی، به هویت کل منطقه شکل می‌بخشند و برخی نیز به‌دنبال صنایع دستی و فرهنگی، گسترش‌تر شده و شغل و درآمد ایجاد کرده و به عنوان مراکزی برای رشد منطقه‌ای عمل می‌کنند. در موارد دیگر، با نگارش به ظرفیت‌های هنری، فرهنگی و طبیعی منطقه، تقویت هویت فرهنگی و ارتقای استحام اجتماعی آن، قابلیت‌های بیشتر شهر نیز بهبود می‌یابد.

مشارکت در بخش فرهنگ بومی، به شکوفایی اقتصاد بومی منطقه‌ها، درحسب مشارکت مستقیم این بخش در خروجی‌ها، ارزش افزوده، درآمد اشتغال و غیره تاثیر می‌گذارد؛ زیرا مشارکت در ارائه خدمات بومی که در مقیاس کوچک انجام می‌گیرد، اغلب به صورت خانوادگی است. صنایع‌دستی، بازسازی مکان‌های تاریخی و قدیمی برای بازسازی جوامع درحال توسعه بسیار مناسب هستند و علاوهبر تولید، اشتغال، تعهدات اجتماعی و خانوادگی افراد،سطح اعتمادسازی را بالا می‌برد.

این مشارکت به صورت مستقیم با درآمدهای ناشی از گردشگران و لذت بردن از جاذبه‌های فرهنگی منطقه روبه‌رو می‌شود. به‌علاوه، این مناطق که یک زندگی فرهنگی فعال دارند، موجب جذب سرمایه‌گذارها از انواع صنایع موردعلاقه گردشگران می‌شوند؛ چراکه سرمایه‌گذاران در مناطقی که دارای محیط و حال و هوای فرهنگی پویایی دارند، تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری دارند.

آداب و سنن در مناطق آزاد گردشگرپذیر، به‌ویژه برای گردشگران فرهنگی که به صورت گروهی سفر می‌کنند و بیشتر به جنبه‌های میراث فرهنگی و بومی و آگاهی از فرهنگ منطقه توجه دارند، جذابیت بیشتری دارد.

شالوده فرهنگ هر کشوری را دانش سنتی آن تشکیل می‌دهد که مظاهر فرهنگی آن در موسیقی، جشن‌ها، شعرها، قصه‌ها، تصویرهای گذشته آن سرزمین و مردم آن تلقی دارد. این دانش می‌تواند به عنوان یک منبع فرهنگی غنی به شکل الگوهای سنتی لباس، فرش، موسیقی، کارهای هنری، ادبیات، هنرهای نمایشی، صنایع‌دستی و… تبدیل به دو نوع کالای صادراتی و خدماتی برای جذب سرمایه‌گذار و گردشگر شود؛ زیرا این نوع کالاها از پتانسیل اقتصادی برخوردارند و بیشتر متقاضیان آنها مشتریان محلی و گردشگران فرهنگی می‌باشند، می‌تواند وارد کالاهای تجارت بین‌المللی شوند و به سایر کشورها صادر گردند. این ارتباط و تبدیل دانش سنتی، فرهنگ، هنر به اقتصاد را می‌توان با ارائه جشنواره‌های فرهنگی درون مناطق آزاد به نمایش درآورد.

از دیدگاه سیاسی نیز، توجه به ارزش‌های فرهنگی مناطق آزاد می‌تواند به موازات ارزش اقتصادی از طریق تولید صنایع و آحیای فرهنگ بومی در خدمت اهداف فرهنگی کشور قرار گیرد و به موازات اهداف اقتصادی دولت پیگیری شود؛ چراکه صنایع فرهنگی طیفی از صنایع نرم با کارکردهای اجتماعی تعریف شده و مشخص هستند و بیش از هر صنعت دیگری می‌توانند مولد ارزش افزوده اقتصادی باشند.

صنایع برای تولید کالا، نیاز به مواد اولیه طبیعی و معدنی دارند؛ اما صنایع فرهنگی از بروندادهای فکری و ذوقی انسان‌هایی که دارای ماهیت فرهنگی دارند، استفاده می‌کنند. در نتیجه این کالا‌های فرهنگی برخلاف سایر کالا‌ها، ارزش فیزیکی و مادی ندارند؛ بلکه ارزش آنها برحسب محتوای آنها تعیین می‌شود. یکی دیگر از منافع احیای فرهنگ بومی، انطباق فرهنگی تعداد زیاد مهاجرینی است که در نتیجه ایجاد و توسعه، به مناطق آزاد آمده و به صورت پراکنده و در حاشیه‌های شهر اسکان دارند. لذا برای جلوگیری از تداخل توسعه ناشی از ایجاد منطقه آزاد با محتوای طرح جامع و عدم نارسایی در خدمات منطقه‌ای، اگر به اشتغال و فرهنگ بومیان صدمه‌ای وارد نشود، با مهاجرین به صورت مسالمت‌آمیز زندگی خواهند کرد.

قانون چگونگی اداره مناطق آزاد جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۳۳۲ تدوین و تصویب شده است، با وجود اصلاحات متعددی که داشته، متأسفانه تاکنون فرصت اجرای کامل و کافی را نداشته است. علاوهبر عدم اجراء بسیاری از مشوق‌ها و مزیت‌های این قانون نیز طی سال‌های اخیر ملغی گردیده‌اند. فلذا بحث اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد با هدف احیای

مزیت‌ها، امری ضروری به نظر می‌رسد؛ چراکه به‌طور مثال

معافیت مالیات بر ارزش افزوده، به عنوان یک مزیت قطعی در سرمایه‌گذاری، درحال حاضر با همراهی دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی، برای فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران مناطق آزاد حذف شده و هزینه‌های زیادی را بر تولیدکنندگان این مناطق وارد آورده است.

اما در ارتباط با اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، برداشت‌های متفاوت و متناقضی مطرح شده است؛ به عنوان مثال طرحی که در اوایل شروع به‌کار مجلس فعلی در کمیسیون اقتصادی مطرح شد، نه‌تنها در راستای احیای مزیت‌های قانون مناطق آزاد نبود؛ بلکه در برخی معافیت‌های مالیاتی نظیر معافیت ۲۰ساله، قابل به کاشن آن به شمال‌الیه برای سرمایه‌گذاری‌های جدید و صرفاً صادراتی بود. به همین جهت، محور یاقتن این برداشت حتی می‌تواند بسیار خطرناک‌تر از استمرار وضعیت فعلی قانون باشد.

بحث دیگر در باب اصلاح قانون مناطق آزاد این است که علاوهبر ضرورت احیاء مشوق‌های سرمایه‌گذاری ملغی شده، باید موضوعات مهم دیگر نیزگردد. سرمایه‌گذاری خاص و جایگاه متمایز دبیرخانه شورایی‌ای و سازمان‌های مناطق آزاد، مکانیزم ضمانت‌اجرائی قانون، تأمین منابع مالی جهت ایجاد و تکمیل زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید و حتی فعلی و جایگاه صادراتی آزاد در دیپلماسی اقتصادی ایران در قانون جدید موردتوجه قرار گیرد؛ چراکه عدم تعیین تکلیف روشن و واضح این موارد نیز قانون در دست اصلاح، نهمتنها کمکی به شرایط فعلی نخواهد کرد، بلکه ایهامات موجود را نیز بیشتر می‌نماید.

در راستای مباحث فوق‌الذکر، در این گزارش ویژه موضوع اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد را با نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مدیران و کارشناسان مناطق آزاد مورد بحث و بررسی قرار داده‌ایم. چنانچه مستضرر هستید، دکتر حجت‌الله عبدالملکی مشاور محترم رئیس‌جمهور و دبیر شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در مصاحبه اختصاصی با این رسانه که در شماره پیش منتشر گردید، در ارتباط با موضوع اصلاح قانون مناطق آزاد، ضمن تأیید ضرورت انجام آن گفت: کارگروهی برای پیگیری اصلاح قانون مناطق آزاد در دبیرخانه شورایی‌ای تشکیل شده و ضمن همکاری با کمیسیون اقتصادی مجلس، در تلاش مجموعه مباحث قانون بر محور احیای مزیت‌های قانونی لوق شده، انجام گیرد و در برخی حوزه‌ها نیز جهت تحکیم موضوع قانون در مناطق آزاد، در پیش‌نویس لایحه برنامه هفتم توسعه، موضوعاتی را نیز درج کرده‌ایم که با تصویب آن، حداقل در زمینه ضمانت اجرائی، اتفاقات خوب و امیدبخشی را شاهد خواهیم بود. همچنین دبیرخانه دولتی این مصاحبه، از ارائه برخی طرح‌ها به نمایندگان مجلس نیز صحبت کرد که حتی در صورت عدم پیشرفت آنها از سوی نمایندگان، می‌تواند شورایی‌ای آنها را از طریق ارائه لایحه از سوی دولت پیگیری خواهد نمود.

در ادامه این گزارش، توجه شما را به نتایج مصاحبه با نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مدیران و کارشناسان حوزه مناطق آزاد جلب می‌نماییم.

احسان ارکانی، عضو کمیسیون ویژه تولید در مجلس شورای اسلامی:

تضاد برنامه‌های دولت با قانون چگونگی

اداره مناطق آزاد

احسان ارکانی نماینده مردم نیشابور و عضو کمیسیون ویژه تولید در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با نشریه، در رابطه با برنامه دولت درخصوص مناطق آزاد گفت: در لایحه پیشنهادی برنامه هفتم توسعه، موضوعاتی که در راستای کاهش معافیت‌ها و جذابیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد وجود دارد، کاملاً با قانون و روش‌های تشکیل این مناطق مغایر است.

وی در رابطه با ضرورت اصلاح قانون و تغییرات لازم در برنامه هفتم توسعه برای احکام مناطق آزاد تصریح کرد: ما همیشه هفتم توسعه صرفاً پیشنهاد دولت است و باید دید چه تغییراتی در مجلس درخصوص احکام مناطق آزاد صورت می‌گیرد.

اوکلین آذغان داشت؛ هدف از بحث نظارتی و قرار دادن دبیرخانه شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی این بود که وزیر اقتصاد در امور داخلی مناطق آزاد دخالت کند، یا مجبورده سرمایه‌گذاری را در تصمیمات خود لحاظ کند. وضع حاکم صرفاً دخالت در عزل و نصب مدیران مناطق است، درحالی که مشکلات اساسی ما در رابطه با تسهیلات و کاهش بوروکراسی است، فراهم‌شود. مجوزهای ما معمولاً بروکراسی پیچیده مرتب بر آن در سایر نقاط کشور باعث محدودیت در حوزه جذب سرمایه‌گذاری می‌شود، اما بیایست به فرسعتی برای مناطق آزاد تبدیل کردند. اما متأسفانه احساس می‌شود که با اتفاقاتی که در این یکی یا دوسال اخیر رخ داده و همچنان در جریان است و با کاهش با معافیت‌ها و مختلف و افزایش محدودیت‌ها و مشکلات سرمایه‌گذاری، دیگر مناطق آزاد با سایر نقاط کشور تفاوتی ندارد و اساساً فلسفه ایجاد این مناطق زیرسوال رفته است. سوال ما این است که وقتی شرایط سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد با دیگر شهرهای کشور یکسان باشد، چرا به دلیل وجود دارد که سرمایه‌گذار به اهواز می‌رود، تهران می‌رود و مناطق آزاد حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و حتی دریای خزر سرمایه‌گذاری در آنجا کند؟

ارکانی اظهار داشت: در لایحه پیشنهادی برنامه هفتم توسعه، موضوعاتی که در راستای کاهش معافیت‌ها و جذابیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف شده است؛ کاملاً در تناقض با

در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس، مسئولین و کارشناسان مناطق آزاد تاکید شد:

احیای مشوق‌ها و تحکیم ضمانت‌اجرائی؛ بایسته‌های اصلاح قانون مناطق آزاد

قانون و فلسفه تشکیل مناطق آزاد می‌باشد.

این نماینده مجلس در پاسخ به این سوال که چه پیشنهادی برای احیای مزیت‌های قانونی در مناطق آزاد دارید، گفت:

بحث حذف مالیات بر ارزش افزوده درخصوص مناطق آزاد از این جهت بود که بین حالت صفر و صدی که وجود دارد، تعالی ایجاد گردد؛ بنده هم موافق این نگاه عدالت‌محور بودم. قاعدتا باید به‌گونه‌ای این امور مدیریت شود که نه انحراف مناطق آزاد را و آزاد باشند که از پرداخت هرگونه ارزش افزوده و مالیات معاف باشند، نه از آن طرف به قدری نزدیک به مالیات ارزش افزوده و سایر مالیات‌های سرزمینی باشند که عملاً دیگر تفاوتی بین مناطق آزاد و سرزمین اصلی وجود نداشته باشد.

وی ادامه داد: اما متأسفانه همیشه شاهد افراط و تفریط هستیم.

درحالی که منتقدی این است که شرایط متعال و میانه‌ای و معافیت‌های مالیاتی، مالیات بر ارزش افزوده و سایر مشوق‌ها وجود داشته باشد که با توجه به شرایط تورمی، نرخ بهره

تسهیلات بانکی و سایر عوامل دخیل در سرمایه‌گذاری، نفس فعالیت اقتصادی برای یک سرمایه‌گذار کاملاً توجیه‌پذیر باشد؛ اکنون ما به سستی می‌رویم که این توجیه‌پذیری در مناطق آزاد از سرمایه‌گذار می‌گیریم.

ارکانی در پاسخ به این سوال که چه مکانیسمی باید اندیشیده شود که ضمانت اجرائی محکمی برای اجرای قانون جدید مناطق آزاد وجود داشته باشد، عنوان کرد: قاعدتا اولین اقدام که در توسعه اقتصادی آن کشورها دارند، برای مناطق آزاد اگر نگاهشان به مناطق آزاد این است که این مناطق یک ظرفیت جدید جهت توسعه اقتصادی، تجاری و صنعتی کشور است، باید مشابه نقش مناطق آزاد در سایر کشورها و موفقیتی که در توسعه اقتصادی آن کشورها دارند، برای مناطق آزاد ایران نیز قابل شمول است؛ اما راهکار و مدل مدیریتی که تاکنون شاهد بودیم، به این سمت رفته است. ما مناطق آزاد را تبدیل به یک پل برای واردات کالا‌های مصرفی کردیم و از آن طرف فرصت‌های سرمایه‌گذاری مولد داخلی و خارجی و صادرات مولد را از این مناطق گرفته‌ایم و در ۲سال اخیر هم شاهد افول جایگاه مناطق آزاد در ظرفیت توسعه‌ای کشور بودهایم. این اراده به جایی برمی‌گردد که مدیریت مناطق آزاد در آنجا تعیین تکلیف و عزل و نصب‌ها صورت می‌گیرد؛ این مجموعه مباحث قانون بر محور احیای مزیت‌های شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و عزل و نصب دبیر شورا و مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد کشور در آن مجموعه انجام می‌شود.

عضو کمیسیون ویژه تولید در مجلس شورای اسلامی درخصوص پیش‌نویس لایحه برنامه هفتم توسعه و بازگشت دبیرخانه شورایی‌ای زیرنظر نهاد ریاست جمهوری گفت: قرار گرفتن دبیرخانه شورایی‌ای و مناطق آزاد زیرنظر نهاد ریاست جمهوری یک وجه مثبت دارد و آن اینکه دبیرخانه مستقیماً با شخص رئیس‌جمهور بر بحث مناطق آزاد متمرکز می‌کند. از وقتی که دبیرخانه در ذیل وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت، درخصوص مدیریت مناطق آزاد شاهد بلاکلیفی هستیم. اکنون می‌بینیم که از یک طرف وزیر اقتصاد مسئول است از طرف دیگر وزیررئیس‌جمهور، دبیر شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را انتخاب می‌کند!

وی اظهار کرد: از سوی دیگر بحث نظارتی نیز موضوع مهمی است. پیش‌تر وقتی مشکلی درخصوص مناطق آزاد ایجاد می‌شد، نمایندگان مجلس پاسخ‌دهوری از هیچ‌یک از مسئولین نمی‌گرفتند. طبعاً وقتی دبیرخانه زیرنظر نهاد ریاست جمهوری بود، بحث پاسخگویی و نظارت، به صورت هرگن صورت می‌گرفت. به همین سبب نمایندگان در آن زمان نیز دبیرخانه شورایی‌ای را ذیل وزارت اقتصاد آوردند و آن را به قانون تبدیل کردند. ما در اکثر سیستم‌های مدیریتی کشور این مشکل را داریم، در جاهایی که نظارت کم می‌شود و انتصاب مدیران فارغ از هرگونه نظارت و به شکل رقابتی، جراحی و مجبورده صورت می‌گیرد، مشکلات زیادی ایجاد می‌گردد. می‌بینیم که فراتر از آن‌که دبیرخانه شورایی‌ای منصوب کدام مجموعه باشد، وقتی مدیران ضعیف و ناکارآمد فکری کرد که هم نظارت وجود داشته باشد و هم اینکه اولی پیدا می‌کند.

او اظهار کرد: در حالی که بحث نظارتی و قرار دادن دبیرخانه شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی این بود که وزیر اقتصاد در امور داخلی مناطق آزاد دخالت کند، یا مجبورده سرمایه‌گذاری را در تصمیمات خود لحاظ کند. وضع حاکم صرفاً دخالت در عزل و نصب مدیران مناطق است، درحالی که مشکلات اساسی ما در رابطه با تسهیلات و کاهش بوروکراسی است، فراهم‌شود. مجوزهای ما معمولاً بروکراسی پیچیده مرتب بر آن در سایر نقاط کشور باعث محدودیت در حوزه جذب سرمایه‌گذاری می‌شود، اما بیایست به فرسعتی برای مناطق آزاد تبدیل کردند. اما متأسفانه احساس می‌شود که با اتفاقاتی که در این یکی یا دوسال اخیر رخ داده و همچنان در جریان است و با کاهش با معافیت‌ها و مختلف و افزایش محدودیت‌ها و مشکلات سرمایه‌گذاری، دیگر مناطق آزاد با سایر نقاط کشور تفاوتی ندارد و اساساً فلسفه ایجاد این مناطق زیرسوال رفته است. سوال ما این است که وقتی شرایط سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد با دیگر شهرهای کشور یکسان باشد، چرا به دلیل وجود دارد که سرمایه‌گذار به اهواز می‌رود، تهران می‌رود و مناطق آزاد حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و حتی دریای خزر سرمایه‌گذاری در آنجا کند؟

اوکلین آذغان داشت؛ هدف از بحث نظارتی و قرار دادن دبیرخانه شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی این بود که وزیر اقتصاد در امور داخلی مناطق آزاد دخالت کند، یا مجبورده سرمایه‌گذاری را در تصمیمات خود لحاظ کند. وضع حاکم صرفاً دخالت در عزل و نصب مدیران مناطق است، درحالی که مشکلات اساسی ما در رابطه با تسهیلات و کاهش بوروکراسی است، فراهم‌شود. مجوزهای ما معمولاً بروکراسی پیچیده مرتب بر آن در سایر نقاط کشور باعث محدودیت در حوزه جذب سرمایه‌گذاری می‌شود، اما بیایست به فرسعتی برای مناطق آزاد تبدیل کردند. اما متأسفانه احساس می‌شود که با اتفاقاتی که در این یکی یا دوسال اخیر رخ داده و همچنان در جریان است و با کاهش با معافیت‌ها و مختلف و افزایش محدودیت‌ها و مشکلات سرمایه‌گذاری، دیگر مناطق آزاد با سایر نقاط کشور تفاوتی ندارد و اساساً فلسفه ایجاد این مناطق زیرسوال رفته است. سوال ما این است که وقتی شرایط سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد با دیگر شهرهای کشور یکسان باشد، چرا به دلیل وجود دارد که سرمایه‌گذار به اهواز می‌رود، تهران می‌رود و مناطق آزاد حاشیه خلیج‌فارس، دریای عمان و حتی دریای خزر سرمایه‌گذاری در آنجا کند؟

ارکانی اظهار داشت: در لایحه پیشنهادی برنامه هفتم توسعه، موضوعاتی که در راستای کاهش معافیت‌ها و جذابیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف شده است؛ کاملاً در تناقض با

گزارش

در گفت‌وگو با نمایندگان مجلس، مسئولین و کارشناسان مناطق آزاد تاکید شد:

احیای مشوق‌ها و تحکیم ضمانت‌اجرائی؛ بایسته‌های اصلاح قانون مناطق آزاد

مجلس که به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده، با یکسری از پیشنهادنامه‌های داخلی، به مرحله اجرا هم نرسیده است. اما ابتدا باید بررسی کرد که ضرورت اصلاح قانون مناطق آزاد چیست؟ ما یک قانونی داریم که کم‌انگن متقدم یکی از بهترین قوانین مناطق آزاد پیش گرفته‌اند، تصدیق می‌باشد. دولت این قانون را به صورت لایحه به مجلس ارائه داده؛ در مجلس پس از بررسی در کمیسیون‌های مختلف، به تصویب رسیده؛ شورای نگهبان نیز آن را تأیید کرده و نهایتاً برای اجراء ابلاغ شده است.

وی در ارتباط با نحوه احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد گفت: ما نکته مهمی در این قانون به نظر می‌بینیم، این است که در قانون بودجه ۲۰۲۳، برای احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد، در بخش تقویم مسائل قانونی مناطق آزاد، در مورد مناطق آزاد و مالیات بر ارزش افزوده باید بگوییم که سایر دستگاه‌های دولتی و نظارتی و بقیه دست‌اندرکاران این کشور بیشتر حمایت از سوی شخص رئیس‌جمهور وقت بود؛ اما دستگاه‌های دولتی اجازه ارائه ندادن این قانون به صورت کامل و جامع اجرا شود؛ بسیاری از دستگاه‌ها، مناطق آزاد را در تضاد با منافع خود می‌دانند؛ درحالی که وقتی محدودیتی در عنوان منطقه آزاد مشخص می‌شود، این منطقه از شمول قوانین کشوری خارج می‌گردد و براساس قانون مختص زیرساخت‌های مناطق آزاد از عوارض کالا‌های مسافری تأمین شود، شیوه کاملاً غلطی است و نمی‌تواند منطبق و توجیهی داشته باشد.

فرزین قحطلی، کارشناس مسائل مناطق آزاد:

رویکرد مثبت دولت مبنی بر بازگشت دبیرخانه ذیل

نهاد ریاست جمهوری در برنامه هفتم توسعه

فرزین قحطل کارشناس مسائل مناطق آزاد نیز در گفت‌وگو با نشریه، در ارتباط با نحوه تقویم مناطق آزاد به صورت کامل و جامع گفت و در عین حال در جریان اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد، در بخش تقویم اختیارات به مدیران سازمان‌های مناطق آزاد تأمین زیرساخت‌ها، از عوارض کالا‌های مسافری تأمین می‌شود؛ درحالی که وقتی محدودیتی در عنوان منطقه آزاد مشخص می‌شود، این منطقه از شمول قوانین کشوری خارج می‌گردد و براساس قانون مختص زیرساخت‌های مناطق آزاد از عوارض کالا‌های مسافری تأمین می‌شود؛ درحالی که وقتی محدودیتی در عنوان منطقه آزاد مشخص می‌شود، این منطقه از شمول قوانین کشوری خارج می‌گردد، ولی عموماً دستگاه‌های که هزینه‌ساز هستند ازجمله آموزش و پرورش، میراث فرهنگی و… وظایف خود را تفویض می‌کنند و سایر دستگاه‌های که درآمدزا هستند همچون گمرک، سازمان امور مالیاتی، وزارت صمت و…

نه‌تنها حاضر به تقویم اختیاری می‌شوند، بلکه اجازه اجرای قانون مناطق آزاد را به طرفه مختلف نمی‌دهند و نداده‌اند. در جاهی که به عنوان منطقه منطقه آزاد مصوب می‌شود، این همان لحظه بودجه‌های قطره چکانی دولتی هم از آن مناطق حذف می‌شود. لذا این مناطق مجبور هستند خودشان کسب درآمد کنند و برای ایجاد زیرساخت‌ها، از منابع حاصله هزینه نمایند؛ درحالی که دولت موظف است ابتدا زیرساخت‌ها را

تأمین و سپس به فکر تأسیس منطقه آزاد باشد.

قحطل در ادامه اظهار داشت: به صورت منطقی، قانونی که پیش از ۲۰۰۰درصد آن اجرا نشده، نیاز به اصلاح ندارد. اصلاح شدن در جزو مردم این کشور نیستند و حق ندارند با وجود هزینه‌های مازاد صورتی است که اجازه دهند این قانون در مدرتران معین، به

صورت کامل و جامع اجرایی گردد و در عین حال نظارت را هم بپذیر کنند. در آن موقع نقاط ضعف این قانون مشخص می‌شود

و خیلی کارشناسی و عملیاتی می‌توان گفت. در اصلاح کرد. این کارشناس مسائل مناطق آزاد تصریح کرد: ظاهراً با این رویه‌ای که درخصوص مناطق آزاد پیش گرفته‌اند، تصدیق می‌باشد. دولت این قانون را به صورت لایحه به مجلس ارائه داده؛ در مجلس پس از بررسی در کمیسیون‌های مختلف، به تصویب رسیده؛ شورای نگهبان نیز آن را تأیید کرده و نهایتاً برای اجراء ابلاغ شده است.

وی در ارتباط با نحوه احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد گفت: ما نکته مهمی در این قانون به نظر می‌بینیم، این است که در قانون بودجه ۲۰۲۳، برای احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد، در بخش تقویم مسائل قانونی مناطق آزاد، در مورد مناطق آزاد و مالیات بر ارزش افزوده باید بگوییم که سایر دستگاه‌های دولتی و نظارتی و بقیه دست‌اندرکاران این کشور بیشتر حمایت از سوی شخص رئیس‌جمهور وقت بود؛ اما دستگاه‌های دولتی اجازه ارائه ندادن این قانون به صورت کامل و جامع اجرا شود؛ بسیاری از دستگاه‌ها، مناطق آزاد را در تضاد با منافع خود می‌دانند؛ درحالی که وقتی محدودیتی در عنوان منطقه آزاد مشخص می‌شود، این منطقه از شمول قوانین کشوری خارج می‌گردد و براساس قانون مختص زیرساخت‌های مناطق آزاد از عوارض کالا‌های مسافری تأمین شود، شیوه کاملاً غلطی است و نمی‌تواند منطبق و توجیهی داشته باشد.

این متحمل می‌شوند، از معافیت مالیاتی برخوردار گردند؟

این کارشناس مسائل مناطق آزاد گفت: متأسفانه با یک قانون یکساله، دولت قادر به اصلاحن نقش می‌شود و از طرفی ظلم شدیدی به ساکنین مناطق آزاد وارد می‌گردد. بهترین حالت این است که این قانون، به شرایط قبلی بازگردد؛ چراکه نقض قبال توجیهی بر درآمدهای دولت ندارد؛ بنابراین مطلوب است این ظلم مغضاب تقویت این مناطق وجود ندارد. لذا بعد است اجازه دهند این قانون به صورت کامل و در زمان معین اجرا شود، تا بتوان موارد ضعف آن را اصلاح نمود.

وی در ارتباط با نحوه احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد گفت: ما نکته مهمی در این قانون به نظر می‌بینیم، این است که در قانون بودجه ۲۰۲۳، برای احیای مزیت‌های قانونی مناطق آزاد، در بخش تقویم مسائل قانونی مناطق آزاد، در مورد مناطق آزاد و مالیات بر ارزش افزوده باید بگوییم که سایر دستگاه‌های دولتی و نظارتی و بقیه دست‌اندرکاران این کشور بیشتر حمایت از سوی شخص رئیس‌جمهور وقت بود؛ اما دستگاه‌های دولتی اجازه ارائه ندادن این قانون به صورت کامل و جامع اجرا شود؛ بسیاری از دستگاه‌ها، مناطق آزاد را در تضاد با منافع خود می‌دانند؛ درحالی که وقتی محدودیتی در عنوان منطقه آزاد مشخص می‌شود، این منطقه از شمول قوانین کشوری خارج می‌گردد، ولی عموماً دستگاه‌های که هزینه‌ساز هستند ازجمله آموزش و پرورش، میراث فرهنگی و… وظایف خود را تفویض می‌کنند و سایر دستگاه‌های که درآمدزا هستند همچون گمرک، سازمان امور مالیاتی، وزارت صمت و…

نه‌تنها حاضر به تقویم اختیاری می‌شوند، بلکه اجازه اجرای قانون مناطق آزاد را به طرفه مختلف نمی‌دهند و نداده‌اند. در جاهی که به عنوان منطقه منطقه آزاد مصوب می‌شود، این همان لحظه بودجه‌های قطره چکانی دولتی هم از آن مناطق حذف می‌شود. لذا این مناطق مجبور هستند خودشان کسب درآمد کنند و برای ایجاد زیرساخت‌ها، از منابع حاصله هزینه نمایند؛ درحالی که دولت موظف است ابتدا زیرساخت‌ها را

مناطق آزاد نمی‌باشد؛ اما می‌خواهد مشوق‌ها را هدفگذاری و شفاف نماید. ثانیاً اصلاح قانون خیلی ارتباطی به این موضوع ندارد؛ مدتی است قانونگذار برنامه جدیدی برای مناطق آزاد دارد. می‌خواهد قانون مناطق آزاد را بر مبنای بند۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در برخی از مفاد بازنگری کند.

پوراحمدی تأکید کرد: رویکرد بازنگری قانون، نگاه به آینده است؛ صرف‌نظر از اینکه مناطق آزاد تاکنون به کارکرد و اهدافی که قانون برای آنها تعریف کرده بود، رسیده‌اند یا خیر؛ که به نظر بنده بیش از آنچه دولت برای این مناطق اعتبار عمومی در نظر گرفته بود، به مراتب بیش از انتظار، به اهداف خود در ماده(یک) این قانون رسیده‌اند.

مدیرکل امور حقوقی و تقنین دبیرخانه شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، یکی از خدغنده‌های اصلی فعلی دبیرخانه شورایی‌ای در تعیین تکلیف موضوع مالیات بر ارزش افزوده دانست و اظهار کرد: به نظر بنده، قانون مالیات بر ارزش افزوده در مفاد مرتبط به مناطق ازجمله مواد۱۰، ۱۲، ۱۰۰، و… متناقض و مبهم است. به نحوی که قانون قابلیت اجرایی نداشته و ندارد. برابر سیاست‌های ابلاغی قانونگذار از سوی مقام معظم رهبری: قانون نباید مجمل و مبهم باشد؛ از این‌رو، به نظر قانونی که مبهم است، اجرای آن شرعاً اشکال دارد. در جایی مالیات بر ارزش افزوده ضماضع دریافت می‌شود، در جایی آن مالیات بر ارزش افزوده پرداخت نمی‌شود، یا همان موضوع ماده ۱۰ که مدعی معافیت در مناطق می‌باشد، مربوط به صادرات به این مناطق است که با ماده۲ در تناقض است. اگر ماده۶ قانون قبلی، یعنی مناطق آزاد را خارج از قلمرو گمرکی و به اصطلاح در حکم خارج از کشور بدانند، موضوع معافیت درست خواهد شد. البته اگر همچنان قصد داشته باشند مناطق آزاد را از پرداخت مالیات در برهه‌ای براساس خدمات کشوری، دبیران شورایی‌ای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در حد معاون ریاست جمهوری و مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد در حد وزرا بودند. این قضیه باعث می‌شد که مدیران عامل از جایگاه برتری در تصمیم‌گیری کشوری برخوردار باشند و بتوانند اقدامات مطلوبی را انجام دهند. اما اکنون با این تزلز جایگاهی که پیدا کرده‌اند، مسلماً حد و حدود مدیرعامل در سطحی نیست که تصمیم‌گیری‌های سریع و به‌هنگام داشته باشد.

وی ادامه داد: با تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه، تأثیرپذیری بیشتر مناطق آزاد فراهم خواهد شد و مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد نیز امکان تصمیم‌گیری‌شان موثرتر خواهد بود.

قحطل در رابطه با درونگرایی مناطق آزاد اظهار کرد: بحث درونگرایی مناطق آزاد، نتیجه ۳۰سال فعالیت آنها بوده است. در این سده‌ه که مناطق آزاد به عنوان بچه ناخلف دولت مطرح گردیده، به طرق مختلف کوبیده شدند و این فشار همواره بوده، در نتیجه مناطق آزاد نسبت به سایر دستگاه‌های دولتی درونگرا شدند. به همین سبب زمانی که با بسیاری از مدیران و روسا در سایر دستگاه‌های دولتی صحبت می‌کنیم، وقتی اسم مناطق آزاد می‌آید، می‌گویند این مناطق تافته جدا بافتانه؛ درحالی که مناطق آزاد به دلیل فشار دائمی، خاصیت درونگرایی دارند و از آن طرف نیز هیچ‌وقت برای مناطق آزاد در تحقق تولید ناخالص ملی، نقشی مکتوب دیده نشده است. اگر در اصلاح قانون، بتوانیم این موضوعات را سرسومان بدھیم و بر این موارد تأکید گردد که نقش واقعی بر مناطق دیده شود تا روابط دست‌اندرکاران مناطق آزاد با سایر دستگاه‌ها بهبود یابد کند، بیش‌ک کمی از مشکلات این مناطق کاسته می‌شود.

وی درخصوص بحث تأمین زیرساخت‌های مناطق آزاد توسط

دولت عنوان کرد: عموماً در سال‌های اخیر چکش منطقه آزاد جبلعلی بر سر منطقه آزاد قشم کوبیده شده که چر آن بود در منطقه در بازه زمانی یکسال یکسان ایجاد شدند، اما قشم به آن قدوقواره نرسیده است؟! منطقه آزاد قشم در دهه۶۰ کاملاً محروم بوده و حداکثر امکاناتی که وجود داشته ۵۰میلیون تومان پول به اضافه دو کانکس بود؛ بدون هیچ امکانات بندری، هوایی و جاده دسترسی، آب‌شیرین‌کن و تصفیه آب و…؛ اما کالی است جستجوی ساده‌ی در ارتباط با ایجاد منطقه آزاد جبل‌علی صورت گیرد، آن‌وقت متوجه می‌شویم که دولت این کشور کلیه زیرساخت‌های لازم ازجمله آب، برق، گاز، انرژی، خطوط هوایی آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی مشابه نقش دفتر تولید و در مواجه با سایر دستگاه‌های اجرایی داشت. از طرفی نیز سازمان‌های مناطق آزاد که شخصیت حقوقی مستقل دارند و با نظارت مالی و تخصص رئیس‌جمهور و اساساً به آن‌ها توجه نمی‌شوند؛ ملامت ماده۳۳۴ قانون بودجه برنامه ۱۰ تاکارآمد ندره. لذا دولت تصمیم گرفته قلم موضوع دبیرخانه را به روال گذشته برگرداند. البته در بازنگری قانون ملاحت نمایندگان مجلس در این خصوص نیز دیده شد، که موارد مختلف پیشنهادی با حضور نمایندگان مجلس در کمیسیون اقتصادی، در بررسی کارشناسی است. موضوع ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور نیز در بازنگری قانون و در برنامه هفتم توسعه پیشنهاد شده است قانونگذار اجازه دهد دولت این‌نامه تجمیع این قانون را با همکاری دبیرخانه شورایی‌ای تهیه نماید.

پوراحمدی همچنین درخصوص ویژگی درونگرایی مناطق آزاد گفت: موضوع دیپلماسی اقتصادی که در دولت سیزدهم بیشتر در دستور قرار گرفته است، سازمان‌های مناطق آزاد را نیز بر گرفته و از اولویت‌های مهم در برنامه‌های دبیرخانه شورایی‌ای به‌شمار می‌آید. موضوع مناطق آزاد مشترک با کشورهای همسایه و ایجاد زمینه زیرساخت‌های صادراتی و همچنین ایجاد بانک‌های برون ساحلی (آف شور)، در بازنگری قانون و برنامه هفتم توسعه دیده شده است.

وی درخصوص مسائل مناطق آزاد گفت: موضوع ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، در برنامه هفتم دولت تنظیم مقررات مالی دولت و در ماده۳۳۵ قانون بودجه ۱۴۰۲، تأمین اختیارات و تأمین زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید و ویژه اقتصادی که دولت سیزدهم بیشتر در دستور قرار گرفته است، سازمان‌های مناطق آزاد را نیز بر گرفته و از اولویت‌های مهم در برنامه‌های دبیرخانه شورایی‌ای به‌شمار می‌آید. موضوع مناطق آزاد مشترک با کشورهای همسایه و ایجاد زمینه زیرساخت‌های صادراتی و همچنین ایجاد بانک‌های برون ساحلی (آف‌شور)، در بازنگری قانون و برنامه هفتم توسعه دیده شده است.

وی درخصوص مسائل مناطق آزاد گفت: موضوع ماده۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، در برنامه هفتم دولت تنظیم مقررات مالی دولت و در ماده۳۳۵ قانون بودجه ۱۴۰۲، تأمین اختیارات و تأمین زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید و ویژه اقتصادی که دولت سیزدهم بیشتر در دستور قرار گرفته است، سازمان‌های مناطق آزاد را نیز بر گرفته و از اولویت‌های مهم در برنامه‌های دبیرخانه شورایی‌ای به‌شمار می‌آید. موضوع مناطق آزاد مشترک با کشورهای همسایه و ایجاد زمینه زیرساخت‌های صادراتی و همچنین ایجاد بانک‌های برون ساحلی (آف‌شور)، در بازنگری قانون و برنامه هفتم توسعه دیده شده است.

پوراحمدی همچنین درخصوص ویژگی درونگرایی مناطق آزاد گفت: موضوع دیپلماسی اقتصادی که در دولت سیزدهم بیشتر در دستور قرار گرفته است، سازمان‌های مناطق آزاد را نیز بر گرفته و از اولویت‌های مهم در برنامه‌های دبیرخانه شورایی‌ای به‌شمار می‌آید. موضوع مناطق آزاد مشترک با کشورهای همسایه و ایجاد زمینه زیرساخت‌های صادراتی و همچنین ایجاد بانک‌های برون ساحلی (آف‌شور)، در بازنگری قانون و برنامه هفتم توسعه دیده شده است.

بررسی الزامات و راهکارهایی در جهت تحقق شعار سال در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور:

پیوند صنعت ودانشگاه؛ ارتقاءدهنده جایگاه مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در حوزه تولید وصادرات

گزارش:
دکتر عبدالرسول خلیلی
کارشناس مناطق آزاد

توسعه و احیاء مزیت‌ها و مشوق‌های قانونی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چراکه این مناطق یا برخورداری از امتیازات و ظرفیت‌های فراوان در حوزه تجارت و صنعت توانسته‌اند در گسترش تولید و صادرات نقش بسیار مهم ایفا کنند و امید می‌رود با عنایت به برنامه‌ریزی‌های دبیرخانه شورایامالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، این مناطق بتوانند در سال ۱۴۰۲ پیشران اقتصاد تولیدمحور در کشور باشند.

بر این اساس است که نگاه اقتصادی می‌تواند تولید را در سطح بالا نگه داشته و نتایج آن را در زندگی مردم و اقتصاد کشور بهبود بخشد؛ موضوعی که در نهایت تحقق هدف شعار سال یعنی «مهار تورم، رشد تولید» را به‌همراه دارد.

از این‌رو، برای تولید کالاها و خدمات موردنیاز باید در سیاست‌های اقتصادی به سه مسئله مهم پاسخ داده شود:

۱) چه کالاهایی و به چه مقدار باید تولید کرد؟

۲) چگونه این کالاها و خدمات باید تولید شوند؟

۳) و اینکه برای چه کسانی این کالاها را باید تولید کنند؟ به عبارت دیگر مجموع تولید چگونه باید در اقتصاد توزیع شوند؟

رویکردی جدید در بازاریابی محصولات تولیدی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

از آنجایی‌که تولید، فرایند ترکیب ورودی‌های مختلف از مواد و غیرمواد (نفتش‌ها، دانش ساخت و غیره) با یکدیگر در جهت ساخت محصولی برای مصرف است؛ انجام این فرایند می‌تواند نقش بسزایی در رونق و رشد تولید آن داشته باشد. تولید در اصل ساخت خروجی کالا یا خدمت دارای ارزش است که مشخص از آن سود می‌باشد. علم اقتصاد، تمرکز بر روی تولید را با نام «تئوری تولید» می‌شناسد که شباهت‌های فراوانی به «تئوری مصرف» دارد. بدین ترتیب، ملاحظه تولید، توجه به انواع کالاهای مصرفی است که لازمه آن شناخت و مدیریت بازار است.

با عنایت به وجود تعداد کثیری از واحد تولیدی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و اهمیتی که استفاده از تکنولوژی پیشرفته در تولید بازار مصرف دارد؛ داشتن نگاه نوین و متناسب بابازاریابی محصول در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، از اهمیت فراوانی برخوردار بوده که لازمه آن تحقیق و توسعه برنامه‌ریزی شده و روشمند برای رویارویی بامسائل پیچیده ازجمله صنعت، تولید، تجارت و خدمات از سوی سازمان‌های مناطق وبنگاه‌های اقتصادی مستقر در آنها است که جایگاه خاصی در اقتصاد کشورها دارند، که همانا هدف آن، گسترش شناخت مرزهای علمی و کاربرد آن برای بهبود وضعیت اقتصادی در جهت نوآوری و ایجاد فرآوردها، فرایندها، وسایل و ابزار، نظاره‌ها، خدمات و روش‌های جدید است که در پایان منجر به رشد و توسعه می‌شود.

نوع و سطح فعالیت‌های پژوهشی نیز البته یکی از شاخش‌های اصلی توسعه و پیشرفت محسوب شده است؛ به طوری که موفقیت در تمام فعالیت‌های مربوط به صنایع، کشاورزی، تجارت و خدمات به گسترش فعالیت‌های پژوهشی مربوط به آنها بستگی دارد.

در کشورهای که پس‌انداز ملی به سمت سرمایه‌گذاری هدایت می‌شود، تحقیقات جایگاه اساسی داشته و شرکت‌های تولیدی فنآور و مراکز رشد، پارک‌های علم و فناوری، مراکز شتاب‌دهنده برای تجاری‌سازی و اکوایروبیوس فناوری در جهت شتاب‌خلاقیت و نوآوری و شکوفایی تأسیس می‌شوند.

افزایش واحدهای فنآور و نوآور در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، توجه به اهمیت تاثیرگذاری پژوهش در رشد و توسعه صنایع مختلف را نشان می‌دهد. قابل ذکر است که در ایران به‌ویژه در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با از بین بردن خلا ارتباط میان صنعت و دانشگاه‌ها، تولید، تجارت و صادرات جایگاه مناسبی را در اقتصاد پیدا می‌کنند؛ به‌ویژه که کسب و کارهای استراتژیی در مناطق آزاد با همه تفاوت‌های‌شان، درحال گسترش هستند.

مناطق آزاد ارس و اروند در زمینه تولیدات صنعتی و انرژی؛ انزلی و کیش در حوزه خدمات فنی-مهندسی، فناوری اطلاعات و گردشگری؛ چابهار و قشم در بخش خدمات گردشگری، تکنولوژی و انرژی، و ماکو در حوزه کشاورزی، ترانزیت و لجستیک دارای مزیت هستند. همچنین به امتیازات عمومی فعالیت اقتصادی در مناطق آزاد، باید تشکیل مراکز نوآوری و فناوری را نیز افزود که از اهمیت بسیار، راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های برتر کشور عملیاتی شده‌اند. زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و امکان خلق بازار مناسب تولید و صادرات ازجمله مواردی است که برای این شرکت‌ها در مناطق آزاد ایجاد شده است. این در حالی است که واحدهای صنعتی توانمند مستقر در مناطق می‌توانند بخشی از بازار موردنظر استارت‌آپ‌ها را فراهم کنند تا همکاری‌ها در این بخش بیش‌ازپیش تحقق پیدا کند.

زیست‌بوم‌های موردنیاز و نوپا بودن فرایند جذب استارت‌آپ‌ها در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌توانند در آینده در جذب مراکز جمعیتی و تجهیز زیرساخت‌های موردنیاز تولید موردتوجه بیشتر قرار گیرند. همچنین که صنعت و تجارت ازجمله مولفه‌هایی هستند که ایجادواحدهای تحقیق و توسعه می‌تواند برای تجاری کردن ایده‌های منجر به رشد آنها در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مورد استفاده قرار گیرند.

باز تعریف ماموریت‌ها و اهداف مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

برای پیشبرد اهداف و ماموریت‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی جهت تجاری‌سازی ایده‌ها و طرح‌های اقتصادی؛ باید سازوکار این مناطق و مبانی و ماموریت‌های توسعه‌ای آنها را متناسب با تحقق شعار راهبردی سال بازتعریف کرد. همچنین که قانون آن باید متناسب با نیازهای روز، بازنگری شده و در آن نظریه‌های جدید اقتصادی بازار آزاد موردتوجه قرار گیرد و آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، شیوه‌نامه‌ها با هدف ایجاد بانک اطلاعاتی و اشتراک دانش به‌روز گردد. از این‌رو، لازم است رویکرد تقویت سازمان‌های مناطق در جهت حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی تقویت شده و شرکت‌های خدمات مشاوره اقتصادی جهت جذب سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی همراه با تهیه گزارش‌های فنی، اقتصادی و مالی براساس اولویت‌های تولیدی و خدماتی اقلام وارداتی کشورهای همجوار، مورد تشویق قرار گیرند.

به‌علاوه، شرکت‌های خدمات صادراتی و بازاریاب برای فروش تولیدات و محصولات ساخته شده و دفاتر نمایندگی مناطق آزاد و ویژه در کشورهای همجوار برای شناسایی نیازه‌ها و اقلام تولیدی و نرم‌افزاری باید موردتوجه قرار گیرند. شرکت درکسیوها برای شناساندن توانمندی‌های صادراتی این مناطق به‌منابه فرصتی برای بازاریابی خارجی و معرفی ظرفیت‌های صادراتی اقتصاد ایران و مناطق می‌تواند مدنظر قرار گیرند.

برگزاری همایش صادرکنندگان برتر ایران در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برای ارتقای اقتصاد این مناطق و همچنین برای ارتقای دانایی و توانایی مدیران و کارشناسان مناطق سودمند است. این کار می‌تواند فرصت‌های بی‌شمار کاهش قیمت تمام‌شده و رقابت‌پذیری تولیدات صادراتی را که حداقل به صورت بالقوه در مناطق آزاد وجود دارد، عملیاتی نماید. همچنین می‌تواند مکمل برگزاری همایش سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باشد که گهگاهی در یکی از این مناطق برگزار می‌شود.

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به‌منابه فرصت‌های رقابتی اقتصاد ایران می‌توانند ارزان‌ترین بازار برای صدور مجدد فرآوردهای فناوری اطلاعات باشند. این همکاری مشترک از طریق مونتاژ محصولات با لیسانس و تولیدات شرکت‌های بزرگ بین‌المللی می‌تواند زمینه‌هایی برای رشد صادرات مجدد به بازارهای هدف منطقه‌ای فراهم کند تا ضمن ایجاد فرصت‌های جذب سرمایه‌گذاری ایرانی و خارجی، موجد فرصت‌سازی‌های جدید شملی برای ایجاد اشتغال و به‌کارگیری نیروی کار در این مناطق شوند.

اجرای پروژه‌های جدید شامل طرح‌های فولاد، لوازم ساختمانی، ماشین‌آلات و وسایل حمل‌ونقل، فرود آرد، صادرات مجدد از اهمیت چشمگیری برخوردار است. همچنین، توجه به راهکار صادرات مجدد از طریق این مناطق به‌همکاری سایر کشورها، ضرورت بسیار دارد.

مهم‌ترین بازارهای صادرات مجدد ایران می‌تواند کشورهای هندوستان، عراق، پاکستان، کشورهای افریقایی، آسیای مرکزی و به طور کلی بازارهای طبیعی همجوار ایران را دربرگیرد. از این‌رو، رونق صادرات مجدد و ترانزیت به کشورهای آسیای میانه و افغانستان می‌تواند از برنامه‌های مهم مناطق برای تقویت اقتصاد ایران جهت تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی باشد.

از نکات مهم دیگری که می‌توان به آنها اشاره کرد، گردشگری تفریحی، طبیعی، سلامت و ورزش‌های دریایی، خدمات مالی و نرم‌افزاری، خدمات پشتیبانی و لجستیکی فعالیت‌های نفتی، صنعت حفاری فراساحلی، مدیاسیتی، تجارت و ترانزیت در مسیر کریدور جدید حمل‌ونقلی، صنایع سنگین و خوشه‌های صنعتی و ترکیبی، خدمات فنی و مهندسی برای صادرات به کشورهای جنوبی خلیج‌فارس و دریای عمان، تولیدات مبتنی‌بر اقتصاد دریا‌محور، گاز و پتروشیمی، صنایع مکمل بندر چابهار در مسیر کریدور ترانزیتی شمال-جنوب، صنایع تجاری محور توسعه شرق، صنایع نگهدارنده و ذخیره‌سازی کالاهای استراتژیک موردنیاز کشور، صنایع لنگرگاهی شمالی کریدور شمال-جنوب، صنایع تجاری در مسیر کریدورهای حمل‌ونقلی شانگهای، اکنابوی قزاقستان، بندر کاسپین و کشورهای CIS، صنایع ارزش افزوده بالا، مجتمع‌های بزرگ کشت و صنعت، ترانزیت کالا به کشورهای حوزه قفقاز و بنادر دریای سیاه از ماکو، ترانزیت و خدمات حمل‌ونقلی، صنایع فرآوری کنی‌های غیرفلزی و مراکز پرورش دام و غیره است.

این برنامه‌ها در نقاط مهم استراتژیک در مناطق آزاد چانمایی شده‌اند؛ هرچند در آن محدوده‌ها زیرساخت‌ها باید کاملا فراهم شده و آنچه امروز مشاهده می‌شود، ماحصل حوزه درونزای مناطق در طی این سال‌ها بوده که در مناطق محقق شده‌اند و همانا تلاش همزمان برای توسعه، محرومیت‌زدایی و پایدیریی تجارت آزاد بوده است.

این مسئله به‌ویژه اهمیت توسعه درونزا را در مناطق آزاد با توجه به همه شرایطی که متوجه این مناطق شده نشان می‌دهد؛ هرچند تقویت این راهبرد مستلزم توجه بیشتر به استحکام حوزه تحقیق و توسعه در سازمان‌های فعال در ویژه اقتصادی و همچنین در بنگاه‌های اقتصادی مناطق در مناطقی است که از انواع مدیریت فناوری به‌شمار می‌رود و قداشنش به منزله عدم استفاده از نیروهای کارآمد، اثرات منفی به بار می‌آورد. توجه بیش‌ازپیش به توسعه درونزا و تأکید بر موضوع تحقیق و توسعه البته مسئولیت انتخاب پروژه‌های تحقیقاتی مناسب، تخصیص منابع لازم و هدایت و کنترل پروژه‌ها را در مناطق آزاد و ویژه بسیار مهم جلوه داده و به منزله دشوارترین وظایف مدیران برای جذب سرمایه‌گذارانی در مناطق است که باید متناسب با استراتژی اقتصادی روز و با استفاده از نیروهای توانمند در مناطق آزاد انجام شود.

توجه به ماهیت تحقیق و توسعه و نوآوری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

در محیط‌های تجاری امروز، مناطق آزاد و ویژه با فشارهای زیادی برای نوآوری و پذیرش دانش جدید مواجه هستند که این مسئله آنها را تشویق می‌کند تا هزینه زیادی برای تحقیق و توسعه، سرمایه‌گذاری‌های با ریسک بالا، ایجاد

منابع انحصاری و حتی حرکت به سوی محصولات با فناوری پیشرفته و چرخه عمر کوتاه صرف نمایندند.

در این میان، استراتژی هم‌رقابتی (رقابت و همکاری به صورت هم‌زمان) برای بنگاه‌هایی که به‌دنبال نوآوری برای رقابت در بازار جهانی تلاش می‌کنند، بسیار ضروری است و فرصت‌های نوآوری زیادی برای آنها ایجاد می‌کند. بدین لحاظ بررسی تاثیر همکاری در صنعت فناوری اطلاعات بر عملکرد نوآوری در شرایط اجرای استراتژی هم‌رقابتی در مناطق تعیین کننده بوده و زمینه‌ساز خلق بازارهای رقابتی جدید در تولید کالا و خدمات است.

انتخاب طرح‌های تحقیقاتی اقتصادی و سرمایه‌گذاری در این بخش تحول سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه در سطح کلان به‌علاوه تاثیرگذار بر فعالیت‌های بنگاه‌های اقتصادی مناطق اعم از سازمان‌ها و بخش خصوصی معمولاً از طریق مراکز مطالعاتی-تحقیقاتی امکان آن را فراهم می‌کند تا پروژه‌های سرمایه‌گذاری از طریق اقتصادی کردن ظرفیت‌ها و مزیت‌های اقتصادی مناطق آزاد برای فعالیت‌های سرمایه‌گذاری با هماهنگی مجاری دیپلماتیک به انجام برسد، هرچند در اینکه این سازمان‌ها چه بخشی از منابع خود را باید به تحقیقات بنیادی، توسعه‌ای، تحقیقات کاربردی می‌موردی اختصاص دهند، بسیار مهم است!؟

پاسخ به این پرسش همواره یکی از مسائل اساسی سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور است. اگرچه شرایط حاکم بر این سازمان‌ها متفاوت بوده و برنامه‌های آنها با گذشت زمان تغییر می‌کنند؛ اما مسئله اساسی، حفظ رابطه میان تحقیق و توسعه و تولید و استراتژی جامع بنگاه‌های اقتصادی ازجمله بخش‌های خصوصی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی است. البته ایجاد ارتباط با اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی برای جذب مشارکت بخش خصوصی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بسیار مهم است. این اقدام مسئله اساسی، حفظ رابطه میان تحقیق و توسعه، مدیریت صادرات و بازاریابی محصول به‌شمار می‌رود. نوآوری و تحقیق و توسعه در سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه لازم هم‌دیگر هستند؛ زیرا تحقیق و توسعه، دانش متناسب با تکنولوژی نو را به درآمد تبدیل می‌کند؛ در حالی که نوآوری فرایند ایجاد کسب و کار از طریق این دانش است. در واقع نوآوری، پیدا کردن بهترین راه‌حل‌های پایدار و تجاری قابل اعتماد برای نیازهای بازار محصولات تولیدی است که هدف عمده سازمان‌های مناطق آزاد و ویژه هستند. علاوه‌بر این، می‌توان به این نکته نیز توجه کرد که نوآوری به ماهیتی اشاره دارد که در آینده نزدیک رخ می‌دهد؛ درحالی که تحقیق و توسعه می‌توانند در طی سال‌های متعددی گسترش پیدا کند. همچنین این تشخیص نیز وجود دارد که به‌واسطه کار کردن با شرکای خارجی می‌توان سریع‌تر به نوآوری و اخذ تکنولوژی نو رسید، این درحالی است که تحقیق و توسعه همچنان تعامیل به ریشه‌های داخلی دارد.

نوآوری به مفهوم «ابزار، ایده و شیوه جدید» تعریف می‌شود. از این جهت نیز می‌توان به این نکته توجه کرد که نوآوری، به‌کار بستن راه‌حل‌های بهتر برای پاسخ به نیازهای سازمانی است. تحقیق و توسعه، اما جزئی از فرایند نوآوری است که در انتهای سیکل این فرایند قرار می‌گیرد. این کار از طریق محصولات، فرایندها، خدمات، فناوری‌ها یا مدل‌های کسب و کار که به‌واسطه بازارها، دولت‌ها و جامعه قابل دسترسی است، انجام می‌شود. بر این اساس، نوآوری پیاده‌سازی محصول (کالا یا خدمت) جدید، یا بسیار تقویت شد که فرایند جدید یا یک شیوه جدید بازاریابی و یا یک شیوه سازمان‌دهی جدید در فرایند کسب و کار است. در نظر داشتن ریسک فناوری و ریسک بازار نیز حائز اهمیت بوده و می‌تواند تاثیر زیادی از خود بر جای بگذارد. ریسک فنی به این موضوع اشاره دارد که یک سازمان چگونه می‌تواند تکنولوژی‌های جدید را توسعه داده و در عین حال آنها را به‌کار ببندد. برخلاف آن، ریسک بازار مشخص می‌کند که چگونه همزمان با به‌کار بستن تکنولوژی و خدمت، مشتری تمایلی به خرید محصول تولیدی دارد. درواقع، توجه به ماهیت تحقیق و توسعه و نوآوری نشان می‌دهد که بسیاری از سازمان‌هایی که به شدت به تحقیق و توسعه تکیه دارند، مراکز نوآوری تأسیس کرده‌اند تا اهدافی غیر از تلاش‌های طولانی مدت آنها در زمینه تحقیق و توسعه را دنبال کنند. دلیل اصلی این موضوع آن است که نوآوری، تحقیق و توسعه، توسعه کسب و کار باید فراتر از محصولات و فناوری‌هایی باشند که معمولاً باید مورد استفاده قرار گیرند. نوآوری درواقع پاسخی به ریسک فنی و ریسک بازار است.

از چهارچوب ها و فرایندهای نوآوری نیاز دارند که به آنها اجازه استقرار مدل‌های کسب و کار پایدار را می‌دهند. استقرار نوآوری مستلزم این است که بنگاه‌ها درک دقیقی از نیازهای مشتری داشته باشند. توانایی تولید محصولاتی که نیازهای

دوشنبه ۱۹ تیر ماه ۱۴۰۲ - ۱۰ جولای ۲۰۲۳ - شماره ۲۳۳ |

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

واقعی مشتریان را تامین کنند، پایه و اساس نوآوری موفق است. علاوه‌بر آن، توسعه مدل‌های مناسب کسب و کار برای پشتیبانی از محصولات تولید شده بسیار با اهمیت است.

رفع موانع تولید در مناطق آزاد با خلق ایده‌ها، استراتژی‌ها و نوآوری‌ها

موفقیت اقتصادی سازمان‌ها تنها با یک محصول ساده سنجیده نمی‌شود؛ بلکه آنچه اهمیت دارد، درهم آمیختن ایده‌ها، استراتژی‌ها و الگوریتم‌های نوآوری است. درحال حاضر سرمایه‌گذاری در مراکز نوآوری به منزله یک مزیت رقابتی به‌شمار می‌آید. امروزه کشورهایی می‌توانند وارد عرصه رقابت در سطح بین‌المللی شوند که همواره در پی استفاده از فناوری‌های جدید برآمده و این مسئله تنها با داشتن مراکز نوآوری فعال و مطابق با معیارهای نو جهانی، امکان‌پذیر خواهد بود.

مشخصه اصلی سازمان‌های نوآور، هزینه کردن میزان قابل‌توجهی از درآمداش در پروژه‌های تحقیق و توسعه و نوآوری، استخدام نیروی انسانی نوآور و متخصص و در برخی موارد جذب و به خدمت گرفتن کارشناسان خارجی، توسعه مداوم، بهبود و بازنگری در نوع کالاها و خدمات است؛ چیزی که در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران بخش خصوصی باید انجام آن را در تولید صادرات‌محور سرلوحه و اولویت‌های خود قرار دهد.

رقابت‌پذیری بین‌المللی اقتصادهای مدرن، از طریق قابلیت تولید، جذب و تجاری‌سازی دانش تعریف می‌شود. فعالیت‌های تحقیق و توسعه یکی از شاخص‌های مهم برای اندازه‌گیری قابلیت نوآوری و چشم‌اندازهای آن برای رشد، بهره‌وری و رقابت‌های علوم و تکنولوژی در آینده است. موضوعات اصلی این شاخص شامل روند هزینه‌های مطلق، سنجش شدت تحقیق و توسعه با ساختار و تمرکز بر عملکرد آن، منابع در بین بخش‌های مختلف، اولویت‌ها و سیاست‌های دولت‌ها درخصوص تحقیقات است.

سازمان‌هایی که با استفاده از مدیریت مدل نوآوری باز به‌دنبال تجاری‌سازی و خلق فرصت‌های جدید باشند، خواهند توانست هزینه نوآوری را کاهش داده و نتایج نوآوری‌هایشان را زودتر به بازار جدید عرضه کنند. بنگاه‌های اقتصادی خصوصی نیز از این رهگذر می‌توانند زودتر با درگونی‌های بازار سازگار شوند و با جذب ایده‌های نو در بازارهای منطقه‌ای و جهانی، پویاتر بوده و حضوری رقابتی داشته تا بیشتر باقی بمانند. عوامل مؤثر در نوآوری فناوری را می‌توان در پنج دسته زیر تقسیم‌بندی کرد:

۱) حضور برادر دادن بازار؛

۲) ارتباط داشتن با اهداف سازمان؛

۳) داشتن سیستم ارزیابی و انتخاب پروژه مناسب؛

۴) وجود منابع خلاق برای تولید ایده؛

۵) پذیرش نوآوری‌ها برای فعالیت بیشتر سازمان؛

از این‌رو، با توجه به گستردگی مدیریت تکنولوژی و گرایش‌های مربوط به کسب و کار الکترونیک، مدیریت منابع اطلاعاتی، سیستم‌های اطلاعاتی پیشرفته، مدیریت دانش، هوشمندی کسب و کار و مدیریت پروژه‌های فناوری اطلاعات؛ باید گفت مدیریت فناوری از پرورش ایده و ایجاد یا یکسب فناوری شروع شده و تا مباحث بازار و حتی پیش‌بینی این اقدام نه ادامه می‌یابد؛ مواردی که به توجه به آن برای رفع موانع عام تولید باید موردتوجه قرار گیرند. در کشورهای توسعه یافته نیز مباحث خاص مدیریت تکنولوژی به بحث‌های مربوط به انتقال تکنولوژی و رابطه آن با موضوع تحقیق و توسعه داخلی می‌پردازد. بر این اساس، توسعه درونزا در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مستلزم توجه به مقوله تحقیق و توسعه در انتقال فناوری پیشرفته و همچنین بنگاه‌های خصوصی این مناطق برای تحقیق و زنجیره تولید و زنجیره تامین با هدف دسترسی به بازار است. تقویت این مسئله براساس دیدگاه‌های مطرح در استراتژی اقیانوس آبی می‌تواند به خلایق‌های ذهنی و نوآوری‌های اقتصادی بیشتری منجر گردد. در این نوآوری‌ها، دسترسی به بازارهای موجود و خلق بازارهای جدید را برای عرضه کالا و خدمات میسر می‌سازد. نکته حائز اهمیت در رفع موانع‌ها در بخش تولید در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، همانا توجه به تکنولوژی‌های موج سوم و به‌ویژه اقتصادی، همانا توجه به خلق بازار فعالیت بیشتری انجام داد.

ارتقای سطح تکنولوژی صنایع در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

به نظر می‌رسد ارتباط واحدهای تولیدی و صنعتی داخل کشور برای استفاده از امکانات موجود مناطق آزاد و صادرات از طریق آنها به درستی تعریف نشده است. همچنین تحقیق و توسعه در این خصوص در ارتباط این مناطق با دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان باید بازنگری صورت گیرد تا حلقه انتقال دانشگاه‌ها و صنعت بیش‌ازپیش، منابع از ورود به نسل متفوق تکنولوژی‌های پیشرفته و روش‌های بهره‌وری، به نسل نسل سوم و چهارم نشود؛ زیرا توانایی بسیاری از شرکت‌های ایرانی در درک به‌موقع چرخه عمر صنایع، یکی از دلایل رکود تولید است؛ همچنین که هدایت ماهرانه برای فرود آمدن یک شرکت، شکست مدیریت آن نیست؛ چراکه راهبردد فرود نیاز دارد تا با مهارت هدایت شود.

امروز متناسب با فناوری موج چهارم سالانه بیش از ۶۰۰۰ اختراع جدید برای تولید با فناوری موج چهارم ثبت می‌شود؛ یعنی حدود ۱،۷ اختراع در روز؛ این فناوری علاوه‌بر بخش انرژی، به ساختمان‌سازی، مسکن، پزشکی و حتی نظام بانکی بدون شمع نیز ورود پیدا کرده است. در صنایع موج چهارم هزینه تمام‌شده، ۱۵درصد کمتر از صنایع موج سومی است. امروزه تولیدات و صادرات جهانی در موج‌های سوم و چهارم صورت می‌گیرند؛ چیزی که در اقتصاد تولید کشور به ۸۰درصد در موج دوم و ۲۰درصد در موج سوم انجام می‌شود؛ تکنولوژی‌هایی که بازده آنها متفاوت از همدیگر است.

تکنولوژی موج سومی متفاوت از عصر انقلاب صنعتی است. موج سوم تمدن فراصنعتی یا آن گونه که برژینسکی می‌گفت: «تمدن مبتنی‌بر الکترونیک» است. موج چهارم نیز عصر دانش دیجیتال است که با وارد کردن آن به فعالیت‌های تولیدی رقم زده می‌شود. عصر مجازی به آینده جدیدی را برای بشر براساس توسعه فناوری ترسیم کرده است. این مسئله نشان می‌دهد که به منظور ارتقای سطح تکنولوژی در تولیدات صادرات‌محور در مناطق آزاد که الزامی برای توسعه بازارهای صادراتی مناطق است، باید چگونگی ارتقای سطح تکنولوژی صنایع در مناطق آزاد و کمک به بخش خصوصی برای استفاده از تکنولوژی‌های فراصنعتی حداقل در موج سوم و دانش

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

www.azadnews.ir

دیجیتال از طریق انعقاد قرارداد با آنها مورد بررسی دقیق قرار گیرد تا تولید، صادرات و سرمایه‌گذاری‌ها فضای بیشتری برای انجام پیدا کنند و بتوانند بازار بیشتری را در عرصه رقابت منطقه‌ای جهانی به‌دست آورند. از این طریق است که می‌توان جایگاه ثابت و پایدار را در صادرات جهانی کسب کرد و دست از خام‌فروشی کشید.

از این‌رو، باید شرایطی به‌وجود آورد که در پروژه‌های مناطق آزاد و ویژه، تأکید بر استفاده پروژه‌ها از تکنولوژی موج‌های سوم و چهارم باشد؛ زیرا امروزه در پروژه‌ها، استفاده از تکنولوژی موج دوم و حتی تکنولوژی موج اول همانا استفاده از تکنولوژی‌های سنتی بوده که بازار لازم را پیدا نمی‌کنند؛ چراکه تولید در موج سوم صنعتی که از آغاز سال ۱۹۷۰ تجربه شده و نسل جدیدی از کشورهای درحال توسعه مانند کره، چین، مالزی و برخی کشورهای دیگر را متحول کرده، منکی به آی‌تی‌ی بوده و این کشورها توانسته‌اند سوار بر این موج توانمندی صنعتی خود را افزایش داده و برای شهروندان خود رفاه اقتصادی بیشتری ایجاد کنند.

در انقلاب دیجیتال امروز، بسیاری از بخش‌های زندگی تحت‌تاثیر قرار گرفته و درحال حاضر بدون آنکا به آنها، بسیاری از امور روزمره اجرایی جایی نخواهند داشت. جهان در آستانه انقلاب صنعتی چهارم منجر به ایجاد مجموعه تحولات و بروز تغییرات بیشتری در جهان صنعتی شده است. حال این پرسش مطرح است که باید با سوار شدن بر موج

صنعتی چهارم، چه امکانات و فرصت‌های جدیدی برای کشور و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و شهروندان آنها ایجاد کرد؟ بدیهی است لازمه سوار شدن بر این موج آن است که تمام ساختارهای بنگاهی و تولیدی با این موج هماهنگ شوند و این بدون توجه به ایجاد مالکیت خارجی، انتفاع و جذب سرمایه‌گذاری سخت خواهد بود. این شرایط در دستگاه‌های دولتی نیز به همین شکل است و باید ساختارهای حقوقی و بنگاهی متناسب با موج فراصنعتی تغییر کند.

علت اینکه سرمایه‌گذاران در این مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور، از کمبود منابع بانکی شکایت می‌کنند، استفاده آنها از فناوری‌های قدیمی است. با فناوری جدید در هر مورد، نیاز به وام بانکی حداقل به یک‌ششم کاهش می‌یابد. در ایران به سبب استفاده از فناوری قدیمی در هر مورد، نیاز به وام بانکی شش‌برابر عرف جهانی است. استفاده از فناوری جدید خواب سرمایه را طولانی کرده و این باعث افزایش میزان بهره در ایران نیز شده است. دلیل تعطیل شدن واحدهای تولیدی در سال‌های اخیر بیشتر معطوف به همین قضیه، یعنی استفاده از فناوری قدیمی است. منظور از فناوری فقط ابزارآلات و ماشین نیست؛ بلکه روش بهره‌وری و فنون موارد مورد استفاده نیز هست. قریب به اتفاق این شرکت‌ها در موج دوم و یا حتی تکنولوژی موج اول به سر برده‌اند. از این‌رو، استفاده از فناوری موج چهارم متناسب با شرایط استفاده از آن می‌تواند با تقویت واحدهای تحقیق و توسعه در شرکت‌های تولیدی و خدماتی متناسب با پیشرفت‌های تکنولوژی روز، به افزایش صادرات و جذب بازارهای هدف منطقه‌ای و بین‌المللی منتهی شود.

ایجاد صنایع بزرگ و توجه به انرژی‌های تجدیدپذیر در مناطق آزاد

از دیگر نکاتی که در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باید به آن توجه کرد، ایجاد صنایع بزرگ و توجه به خوشه‌های صنعتی است که بتوانند صنایع مکمل را در کنار خود ایجاد کنند. توجه به انرژی تجدیدپذیر یکی از منابع تجدیدپذیر به‌دست می‌آید و در مقیاس زمانی انسانی به طور طبیعی دوباره جایگزین می‌شوند، ازجمله اقدام‌های مهمی است که باید موردتوجه سازمان‌های مناطق آزاد خصوصاً مناطق جنوبی کشور قرار گیرد.

این منابع می‌توانند به منابع خشتی کربنی، یعنی منابعی با انتشار کربن صفر مانند نور خورشید، باد، باران، جزر و مد، امواج و گرمایش زمین‌گرمایی اشاره کرد. این گونه از منبع انرژی در برابر سوخت‌های فسیلی قابل دارد که بسیار سریع‌تر از تجدید مصرف می‌شوند. باد، خورشید، و برق آبی سه منبع انرژی تجدیدپذیر هستند. انرژی‌های تجدیدپذیر بیشتر، انرژی را در چهار زمینه مهم تأمین می‌کنند: تولید برق، گرمایش و سرمایش هوا و آب، ترابری و خدمات انرژی روستایی. رشد مصرف زغال سنگ و نفت ممکن است به‌زودی به دلیل رشد بازگاری انرژی‌های تجدیدپذیر و گاز طبیعی پایان یابد. حداقل ۲۰درصد در سراسر جهان وجود دارند که در سطح ملی حداقل ۲۰درصد از انرژی خود را از

انرژی‌های تجدیدپذیر تأمین می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود که بازارهای ملی انرژی‌های تجدیدپذیر در دهه‌های آینده و پس از آن به شدت رشد کنند. اکنون حداقل در کشور، یعنی ایسلند و نروژ همه برق موردنیاز خود را با انرژی تجدیدپذیر هستند. انرژی‌های تجدیدپذیر بیشتر، انرژی را در چهار زمینه مهم تأمین می‌کنند: تولید برق، گرمایش و سرمایش هوا و آب، ترابری و خدمات انرژی روستایی. رشد مصرف زغال سنگ و نفت ممکن است به‌زودی به دلیل رشد بازگاری انرژی‌های تجدیدپذیر و گاز طبیعی پایان یابد. حداقل ۲۰درصد در سراسر جهان وجود دارند که در سطح ملی حداقل ۲۰درصد از انرژی خود را از انرژی‌های تجدیدپذیر تأمین می‌کنند. پیش‌بینی می‌شود که بازارهای ملی انرژی‌های تجدیدپذیر در دهه‌های آینده و پس از آن به شدت رشد کنند. اکنون حداقل در کشور، یعنی ایسلند و نروژ همه برق موردنیاز خود را با انرژی تجدیدپذیر هستند. انرژی‌های تجدیدپذیر بیشتر، انرژی را در چهار زمینه مهم تأمین می‌کنند. برخلاف انرژی‌های فسیلی که فقط در برخی کشورهای محدود تمرکز شده‌اند، انرژی‌های تجدیدپذیر در مناطق جغرافیایی مختلفی گسترده شده‌اند. استقرار سریع انرژی‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های بهره‌وری انرژی منجر به امنیت چشمگیر انرژی، کاهش تغییرات آب و هوایی و منافع اقتصادی از مورد پشتیبانی شدیدی برای ارتقاء منابع تجدیدپذیر مانند انرژی خورشیدی و بادی قرار دارند.

درحالی که بسیاری از پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر در مقیاس وسیع هستند، فناوری‌های تجدیدپذیری نیز وجود دارند که برای مناطق آزاد، ویژه اقتصادی، مناطق روستایی و دورافتاده و کشورهای درحال توسعه که در آنها انرژی بیشتر در توسعه انسانی بسیار مهم است، مناسب هستند. از آنجا که بیشتر سامانه‌های انرژی تجدیدپذیر برای تولید برق استفاده می‌شوند؛ به‌کارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر معمولاً با الکتریکی کردن بیشتر سامانه‌ها و تجهیزات همراه است؛ زیرا این کار چندین مزیت دارد: برق را به‌راحتی می‌توان به گرما تبدیل کرد؛ برق را می‌توان به‌راحتی و با راندمان بالا به انرژی مکانیکی تبدیل کرد و در نقطه مصرف کاملاً تمیز است. علاوه‌بر این، برق‌رسانی با انرژی تجدیدپذیر کارآمدتر است و منجر به کاهش چشمگیری در انرژی موردنیاز می‌شود. این موضوع کمک می‌کند که راه‌اندازی پول‌های دیجیتال در رمزارزها در مناطق آزاد و ویژه به‌منابه صنعت موردتوجه قرار گیرد. همچنین تولید اتمیوبیل‌های هیبریدی در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌تواند ازجمله فعالیت‌های مبتنی‌بر نوآوری انجام شود.

نگاهی اجمالی به ظرفیت‌ها و مزیت‌های مناطق آزاد در جهت توسعه اقتصادی کشور:

اجرای کامل قانون، مهم‌ترین اهرم برای ارتقاء همکاری‌های بین‌المللی در مناطق آزاد

گزارش:

فریبا شیخی

در سراسر دنیا از مناطق آزاد به عنوان ابزاری کارآمد جهت ارتقای همکاری‌های بین‌المللی خصوصا سرمایه‌گذاری خارجی، انتقال فناوری و بهبود روش‌های مدیریت و بهره‌گیری از شیوه‌های مدرن در به‌کارگیری منابع استفاده می‌شود. چنین رویکردی نسبت به مناطق آزاد، کشورهای میزبان را بر آن داشته تا نقاطی از سرزمین اصلی که از لحاظ موقعیت‌های جغرافیایی و جغرافیای اقتصادی نسبت به سایر مناطق برتری دارند، به منطقه آزاد یا منطقه ویژه اقتصادی تبدیل کرده تا تسهیلات و مزایای قانونی این مناطق بتواند ظرفیت‌ها و قابلیت‌های نقاط منتخب را شکوفا ساخته و بازیگر تاثیرگذار در اقتصاد ملی و فراملی شود.

در این راستا طی سال‌های گذشته اهتمام‌ها بر آن شد تا مناطق آزاد، به مناطق برتر ارتقاء یافته و با تکمیل زیرساخت‌ها، مسیر برای تحقق اهداف پیش‌گفته فراهم گردد. مناطق آزاد فعلی و همچنین هفت منطقه آزاد جدید؛ از منظر ارتباطات بین‌المللی و استقرار در کریدورهای تجاری جهانی، هریک می‌توانند نقش برجسته‌ای در تولید ناخالص ملی ایفا کنند.

مناطق آزاد مبادی هستند که با تکیه بر ظرفیت‌های ایجاد شده در طول سه‌دهه گذشته، می‌توان به عنوان بازوان کشور در توسعه اقتصادی و تجارت بین‌المللی با محوریت کشورهای همسایه از این ظرفیت‌های بالقوه بهره برد و با عنایت به پتانسیل‌های بی‌بدلی که در جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در این مناطق وجود دارد، می‌توانند به نقاطی بدل شوند که با ایجاد منافع مشترک با کشورهای خارجی در حوزه‌های مختلف صنعتی، تولیدی، تجاری، ترانزیت و غیره، شرکای تجاری قوی را در کنار خود داشته باشند که در زمان بحران‌های اقتصادی، از توانمندی‌های آنها در کمک به اقتصاد کشور استفاده کرد.

همچنین مناطق آزاد در دوران تحریم می‌توانند گذرگاه‌های مهمی در کشور درخصوص کماثر کردن ظرفیت‌های خصمانه بین‌المللی باشند و با عنایت به ظرفیت‌های بالقوه موجود در این مناطق می‌توان با مدیریت درست در اقتصاد، تهدید تحریم‌ها را در این مناطق به فرصت در جهت رونق اقتصادی با محوریت تولید، صادرات و ترانزیت کالا بدل نمود.

مزیت‌های مناطق آزاد برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی

مناطق آزاد یکی از مهم‌ترین ورودی‌های سرمایه‌های خارجی برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی به‌شمار می‌رود.

این بدان معناست که توجه و معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشور و مسیر ورود سرمایه‌گذاران می‌تواند از طریق جذابیت‌های موجود در مناطق آزاد کشورمان باشد که در ذیل به برخی از مهم‌ترین مزایای فعالیت اقتصادی در مناطق آزاد اشاره می‌کنیم:

♦ نوع و ساختار مدیریت و حاکمیت هر سازمان عامل در مناطق آزاد به صورت خودگردان است و این مناطق موظف به تامین هزینه‌های جاری، عمرانی و خدماتی هستند و این درحالی است که ربالی از بوجه عمومی کشور دریافت نمی‌کنند.

از سوی دیگر، کوچک کردن ساختار نهادها و ادارات دولتی در یک سازمان و مجموعه اداری که در یک جغرافیایی کوچک جمعیت شده و خدمات دولتی ارائه می‌کنند، وجه دیگری از مدیریت کوچک شده حاکمیت دولت بر امور اقتصادی است که می‌توان مستندات آن را در ماده۲۷ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و همچنین ماده۵۴ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور ملاحظه کرد.

واگذاری امور به مردم و بخش خصوصی در محدوده جغرافیایی کوچک خصوصا در مناطق مرزی (اغلب مناطق آزاد در نقاط مرزی واقع شده‌اند)، به دولت این تجربه و اطمینان را می‌دهد که می‌توان ثبات در کرد و پیشرفت کشور را با حضور مردم و حمایت از آنها نظاره نمود؛ چراکه اساسا تجربه جهانی و ایرانی، موید این اصل است که دولت مدیر خوبی در عرصه اقتصاد نیست؛ موضوعی که در فربه شدن دولت به دلیل حاکمیت نظام اقتصادی رانتی در ایران قابل مشاهده است.

♦ مزایای قانونی همچون امکان ثبت شرکت و مالکیت صددرصدی افراد و شرکت‌هایی با تابعیت غیرایرانی (جز رزیم‌هایی که از سوی دولت ایران به رسمیت شناخته نشده است) در مناطق آزاد ایران، مطلوب و مناسب است. این امر به عنوان مزیتی جز جذب شرکت‌های بین‌المللی در این مناطق ارزیابی می‌شود. در عین حال حضور برندهای مطرح بین‌المللی و شرکت‌های دانش‌بنیان برای تاسیس خطوط تولید، فرصت انتقال تکنولوژی و دانش فنی را نیز در پی خواهد داشت. از سوی دیگر، امکان برگزاری همایش‌های بین‌المللی و دوره‌های آموزشی، فنی-مهندسی در حوزه‌های تخصصی با تکیه بر این مزایا و امکان ورود بدون ویزای نیروهای متخصص به مناطق آزاد، فرصت بی‌ظنبری برای ارتقای دانش علمی-تخصصی، موسسات علمی و دانشگاهی کشور فراهم می‌کند.

♦ سومین ظرفیت، در عرصه اجرای بند۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، در نظر گرفتن مبادی ورودی و خروجی کریدور شمال-جنوب (به عنوان یکی از مهم‌ترین کریدورهای بین‌المللی قرن بیست‌ویکم) در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور است. وجود مزایا و معافیت‌های قانونی برای سرمایه‌گذار خارجی و معافیت‌هایی که برای

ترانزیت کالا و ارائه خدمات در این حوزه و حوزه‌های مرتبط از سوی مناطق آزاد ارائه می‌شود، می‌تواند منبع درآمد خوبی برای کشور ایجاد کند. فعال شدن این کریدور تجاری، ایران را در عمل به مرکز ترانزیت اروپا-آسیا تبدیل می‌کند و به دلیل منافع تجاری ناشی از ترانزیت کالا در مسیر امن و ارزان ایران، زمینه وابستگی و پیوستگی سایر کشورهای بهره‌مند از این مسیر ترانزیتی به موقعیت استراتژیک کشور فراهم می‌شود.

♦ امکان بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی و قومی مشترک با کشورهای همسایه را می‌توان دیگر توانمندی مناطق آزاد در عرصه اقتصاد مقاومتی اعلام کرد. بر این اساس، با نگاهی اجمالی به موقعیت مکانی مناطق آزاد، می‌توان علاوهبر تقویت مناسبات تاریخی میان اقوام دو سوی مرزهای بین‌المللی، با تکیه بر مزایا و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد، زمینه برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، هنری مشترک و مبادلات علمی میان اقوام بلوچ، عرب و آذری را میان دوطرف تقویت کرد.

♦ پنجمین ظرفیت مناطق آزاد، فرآوری محصولات کشاورزی و شیلاتی استان‌های پسرکانه در مرحله نخست و در مرحله بعد محصولات کشاورزی و شیلاتی تمام نقاط کشور است. با بهره‌گیری از مزایا و معافیت‌های قانونی جاری در این مناطق می‌توان نسبت به جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی اقدام کرد تا علاوهبر ایجاد ارزش افزوده در محصولات فوق، زمینه رونق کشاورزی و سودآوری توسعه کشاورزی و صید صنعتی فراهم شود.

♦ اکوتوریسم، گردشگری ورزشی، تجاری، تاریخی، درمانی، فرهنگی و مذهبی از توانمندی‌های مناطق آزاد در بخش‌های مختلف صنعت توریسم است، موضوعی که فرصت مناسبی برای عرضه فرهنگ اسلامی ایرانی به تجار، گردشگران و سرمایه‌گذارانی فراهم کرده که با برگزاری تورهای گردشگری، کارگاه‌های آموزشی تخصصی، جشنواره‌های فرهنگی و هنری می‌توان از این مهم به عنوان یک مزیت بهره برد. نه فضایی برای چالش و تقابل؛ چراکه بر این باور هستیم که قدرت فرهنگی و مینای استدلالی مذهب تشیع چنان قدرت جذبی به فرهنگ ایرانی عطا کرده که می‌تواند در کنار آزمان‌های انقلاب اسلامی، زمینه جذب و اقتاع سایر مذاهب و فرهنگ‌ها را پدید آورد.

♦ انعقاد قرارداده‌ا و تفاهم‌نامه‌های همکاری با سایر مناطق و نهادهای دولتی و مردم‌نهاد کشورهای همسایه، علاوهبر توسعه همکاری‌های منطقه‌ای ایران، زمینه گسترش همکاری‌های متقابل و وابستگی بیشتر اقتصادی (تجاری، صنعتی و ترانزیتی) این نواحی را با ایران مهیا کرده و با توجه به اشتراکات فرهنگی و در عین حال تفاوت‌های حقوقی، فضا را برای رژیم‌سازی در همکاری‌های منطقه‌ای با تکیه بر آرمان‌های انقلاب اسلامی به ویژه در عرصه اقتصادی مهیا می‌کند.

♦ از منظر امنیتی نیز می‌توان مناطق آزاد را نقطه پایلوت طرح‌های ملی خاص در حوزه‌های صنعتی، تجاری و فرهنگی به‌ویژه با حضور سرمایه‌گذار خارجی قلمداد کرد تا بتوان با آگاهی کامل، زمینه را برای حضور آنها در سرزمین اصلی و کل ایران فراهم نمود.

اگر بخواهیم مشوق‌ها و مزایای سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران را مختصرا بیان کنیم، می‌توان گفت:

۱) معافیت مالیاتی به مدت ۲۰سال از تاریخ بهره‌برداری برای همه فعالیت‌های اقتصادی؛

۲) سرمایه‌گذاری خارجی و نزدیک به صددرصد از میزان سرمایه‌گذاری شده؛

۳) آزادی ورود و خروج سرمایه و سود؛

۴) حفاظت و تضمین برای سرمایه‌گذاری‌های خارجی؛

۵) لفو ویزاهای ورود و اجازه اقامت سهل و آسان برای خارجی‌ها؛

۶) مقررات تسهیل شده در روابط کارگری، اشتغال و امنیت اجتماعی؛

۷) انتقال قطعات تولید شده به محل اصلی بدون پرداخت عوارض گمرکی؛

۸) رفع پرداخت عوارض گمرکی برای واردات از خارج به منطقه و بالعکس؛

۹) استخدام نیروی انسانی آموزش دیده و ماهر در تمام سطوح مهارت‌های مختلف و حرفه‌ای؛

۱۰) استفاده از مواد خام، نفت و گاز به عنوان خوراک و سوخت برای تمام فعالیت‌های صنعتی.

مناطق آزاد، ابزاری مطمئن جهت بهبود اقتصاد کشور

مناطق آزاد ایران که نزدیک به سه‌دهه است که از تاریخ تاسیس اولین‌شان می‌گذرد؛ در این روزهای بحرانی و پرتلاطم اقتصادی کشور به عنوان پاران کمکی، به یاری ایران آمده‌اند. مناطقی که بروکرانسی‌های پیچیده اداری در آن، در مقایسه با سرزمین اصلی شکلی بسیار منتطقی‌تر به خود گرفته‌است.

کیش، قشم و چابهار را می‌توان به عنوان نسل اول مناطق آزاد ایران نام برد؛ هر سه نقطه، خصوصا قشم و چابهار در نقاط به‌وقوع محروم تاسیس شدند و امروز پس از گذشت نزدیک به ۲۰سال شاهد شکوفایی، اقتصاد پویا و فعال و محرومیت‌زدایی با درصد بالا از این مناطق و عمدتا مناطق همجوارشان هستیم.

منطقه‌ای همچون چابهار در جنوب استان سیستان و بلوچستان و در شمال دریای عمان که از سالیان پیش به عنوان محروم‌ترین قسمت از خاک کشور شناخته می‌شد، اکنون سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را می‌بینیم که برای فعالیت و سرمایه‌گذاری در این منطقه آزاد، در صف‌های انتظار منتظر تصمیم‌گیری و انتخاب شدن از سوی مسئولین منطقه و مقالات کشوری هستند. پس از آن تاسیس، چهار منطقه آزاد دیگر در نقاط متفاوت از هر منظر

مناطق آزاد

در کشور؛ مناطق آزاد ارس، انزلی، اروند و ماکو. این‌بار هم مکان‌یابی صحیح با پتانسیل‌های فراوان برای ایجاد بستر مطمئن و مناسب برای تجارت با کشورهای CIS، ارمنستان، آذربایجان، روسیه، ترکیه و سایر کشورهای شمالی و همچنین عراق و کویت و کشورهای حاشیه خلیج‌فارس با چشم‌اندازی بلندمدت با دیگر کشورها همچون کشورهای افریقای و اروپایی.

چالش‌هایی برای دستیابی به توسعه همه‌جانبه در مناطق آزاد

همان‌گونه که گفته شد، با وجود گذشتن از سه‌دهه از عمر مناطق آزاد ایران، بسیاری از منتقدین و مخالفین بر این عقیده هستند که مناطق آزاد به ماموریت‌ها و اهداف تعیین‌شده نرسیده‌اند و صرفا در فرایند واردات موفق بوده‌اند و چنین نظر و نقدهای غیرمنصفانه‌ای که نوک پیکان آن به سوی این مناطق از کشور نشانه رفته است؛ اما در میان آیا کسی بود که دلیل این عدم موفقیت را در کنار هزاران موفقیت و دستاورد مورد بررسی قرار دهد؟! آیا شخصی یا نهادی دستاوردهایی کسب شده از سوی مناطق آزاد است را در کنار نقدها و تاکارآماری‌ها در ترازوی قیاس قرار داد؟ و این چرایی را یافت؟

بی‌شک مناطقی که در ایران به عنوان مناطق آزاد تاسیس شد، همان‌گونه که پیش‌تر توضیح داده شد، در نقاط عمدتا محروم، اگر استقلال نسبی را در مدیریت کسب نمی‌کرد، اکنون به این درجه از پیشرفت، ایجاد زیرساخت‌های کلیدی همچون آب و برق، راه و جاده، بهداشت و درمان و مراکز تفریحی و تجاری نمی‌رسید؛ چراکه این مناطق با استقلال مدیریتی، خودکفایی در تامین مالی و همچنین تصمیم‌سازی و آزادی عمل به این مهم دست پیدا کرده‌اند.

البته باید اذعان داشت که طی چند ساله اخیر با توجه به مسائل و مشکلات به‌وجود آمده، شرایط برای مناطق بسیار سخت شده است؛ مواردی همچون چندحاکمیتی در مناطق و با کاهش اختیارات، آزادی و استقلال عمل کامل برای مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد، حذف معافیت‌ها و مشوق‌های قانونی این مناطق ازجمله لفو معافیت مالیات بر ارزش افزوده، ابطال بخش زیادی از مواد و آیین‌نامه‌های قانون چگونگی اداره مناطق آزاد از سوی دیوان عدالت اداری، تنزل جایگاه دبیرخانه شوراییلی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از ذیل نهاد ریاست جمهوری به زیرمجموعه وزارت امور اقتصادی و دارایی در کنار درگیری‌ها حزبی، باندی و گروهی که فضا را به شدت متشنج کرده و مسافانه تبعات آن گریبانگیر فعالین اقتصادی مناطق آزاد شده است؛ اما با تمامی این اتفاقات، همچنان مناطق آزاد بستری امن‌تر، آرام‌تر و مطمئن‌تر از سرزمین اصلی برای سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تجاری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی می‌باشد که لازم است به دور از نگاهه و تفکرات عرض‌روزرانه و صرفا با رویکرد به رونق اقتصاد ملی به این مناطق نگریست.

پیوند تجارت روز با اقتصاد آزاد در مناطق آزاد

مناطق آزاد مزیت‌ها و ظرفیت‌هایی در دل توسعه اقتصادی، تجاری و تولیدی خود دارند که نیاز به محرک‌هایی برای شکوفایی این مزیت‌ها به نام پیوند با تجارت و اقتصاد روز در بازار داخل و خارج از سرزمین‌های خود را می‌طلبد. بی‌شک با نگاهی به مزیت‌ها و ظرفیت‌هایی که در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بر پایه قانون جامع این مناطق وجود دارد، فعالیت اقتصادی و تولیدی را به نسبت سرزمین اصلی با امتیازاتی بالا در تامین مواد اولیه، دسترسی به بازارهای جهانی، عدم پرداخت عوارض گمرکی و ده‌ها مزیت دیگر رویه‌رو می‌کند و با توجه به رقابت شدیدی که در بین فعالین اقتصادی داخل و بیرون وجود دارد، هیچ شکی برای این پیوندها بین فعالین اقتصادی و مناطق آزاد وجود نخواهد داشت؛ حال اینکه چرایی عدم دستیابی به این اهداف در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به چندین موضوع برمی‌گردد که یکی از مهم‌ترین این موضوعات، عدم معرفی صحیح و تاثیرگذار این مزیت‌ها از جانب مجموع‌های موظف در این سازمان‌ها است و یا ندانستن برنامه و حتی پاسخگویی در قبال فرصت‌سوزی‌ها در این راستا می‌تواند از عوامل مهم عدم دستیابی به این پیوند مهم و تاثیرگذار در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باشد.

شاید به تجربه بتوان دومین دلیل این عدم پیوند راه

نبود نیروی متخصص در مناطق آزاد کشور بیان داشت و عدم رویکرد در تربیت نیروی متخصص در مناطق آزاد بی‌تردید در دهه‌های گذشته باعث وجود عمده نیروهای بدون تخصص در این مناطق شده است، تا جایی که به گفته تعدادی از فعالین اقتصادی که حوزه تولید تخصصی در این مناطق درحال فعالیت هستند، این موضوع و خلاه، به یک بحران در مقاطعی برای این فعالین اقتصادی بدل شده است.

سومین دلیل مهم عدم این پیوند که در صورت اجرایی شدن می‌تواند در توسعه اقتصاد کلان کشور هم نقش‌آفرینی کند، عدم تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی در مناطق آزاد توسط بانک‌ها می‌باشد؛ اقتصاد تولیدمحور یک نکته کلیدی دارد و آن هزینه حقوق و جاری تولید نیست؛ بلکه هزینه در گردش تامین مواد اولیه در مسیر تولید است و با توجه به عدم تامین مواد اولیه از سایر کشورها برپایه اعتبار توسط فعالین اقتصادی به واسطه مشکلات تحریمی کشور، این خلاه نیز حجم بسیار بزرگی از نقدینگی و سرمایه فعالین اقتصادی که می‌تواند در مسیر توسعه فعالیت بنگاه اقتصادی هزینه شود، در جهت تامین مواد اولیه همراه با نوسانات بسیار زیاد نرخ عرض از کف فعالین اقتصادی می‌رود و شاید کند بودن توسعه بنگاه‌های اقتصادی خصوصی در مناطق آزاد به این دلیل است.

در مجموع هیچ تردیدی بر نقش پررنگ و مزیت‌های فراوان مناطق آزاد در مسیر توسعه اقتصادی کشور نیست؛ اما رسیدن به پیوند پایدار بین تجارت روز که توسط فعالین اقتصادی بخش خصوصی صورت می‌گیرد، در مناطق آزاد نیازمند یک برنامه منسجم و اثبات است.

طرح‌ها و الگوهای چیدمانی جدید در مناطق آزاد، رنگ و بویی پررنگ در مسیر توجه و اهمیت پشتیبین به تولید با محوریت صادرات به خود گرفته است و با نگاهی به آمارهای صادرات و واردات در مناطق آزاد کشور می‌توان به وضوح این تغییر رویه را در این مناطق از کشور مشاهده نمود.

بر بیشتر مناطق، میزان صادرات عددی بزرگتر از واردات به خود گرفته و این نوبدبخش تبدیل تهدید تحریم به فرصت در جهت توسعه تولید در مناطق آزاد با محوریت صادرات است که اصلی‌ترین رکن مناطق را در این عملکرد نمایان می‌کند.

هدف‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های منسجم سازمان‌های مناطق آزاد در مسیرهای تعیین شده، گواهی مدل جدیدی از مدیریت است که می‌تواند در شرایط بحران اقتصادی کنونی، ساحل امنی را برای فعالین اقتصادی مناطق آزاد فراهم نماید.

بی‌تردید جهش نرخ ارز در کنار همه مشکلاتی که در کشور از باب تورم و افزایش قیمت‌ها ایجاد کرده، فرصتی برای تولید با نگاه صادرات به‌وجود آورده که با نیم‌نگاهی به رویکرد واحدا و شرکت‌های تولیدی در مناطق آزاد می‌توان به این نتیجه رسید که با رویکردی درست و تفسیری صحیح از شرایط اقتصادی، عمده تولیدکنندگان در مناطق آزاد دروازه‌های کشورهای همسایه خود را برای هدف‌گذاری‌های بازارهای جدید گشوده و درحال تعامل و صادرات کالا با این کشورها هستند که این موضوع نویدبخش تحرک و جهش پویای اقتصادی می‌توان باشد.
توجه وجود فرصت‌های متنوع در این مناطق، در کنار مزیت‌های بی‌شمار دیگر برای سرمایه‌گذاران، یکی از بهترین ظرفیت‌های مناطق آزاد در قیاس با سرزمین اصلی است و با نگاهی به میزان صادرات در مناطق می‌توان به روشنی این مولفه را درک کرد.

در کنار رونق صادراتی در مناطق آزاد با توجه به افزایش نرخ ارز و کاسته شدن از سفرهای گردشگری خارجی ایرانیان، شاهد حضور گردشگران بیشتر داخلی در جهت پایین آوردن قیمت تمام‌شده کالاها وجود دارد، هیچ شکی برای این پیوندها بین فعالین اقتصادی و مناطق آزاد وجود نخواهد داشت؛ حال اینکه چرایی عدم دستیابی به این اهداف در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به چندین موضوع برمی‌گردد که یکی از مهم‌ترین این موضوعات، عدم معرفی صحیح و تاثیرگذار این مزیت‌ها از جانب مجموع‌های موظف در این سازمان‌ها است و یا ندانستن برنامه و حتی پاسخگویی در قبال فرصت‌سوزی‌ها در این راستا می‌تواند از عوامل مهم عدم دستیابی به این پیوند مهم و تاثیرگذار در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی باشد.

شاید به تجربه بتوان دومین دلیل این عدم پیوند راه سفری لذت‌بخش به مناطق آزاد، نیم‌نگاهی هم به بازارها و تامین مایحتاج خود در قالب گردشگری خرید هم دارد که می‌طلبد با برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری هرچه زودتر بتوان مشکل سهمیه واردات کالا‌های مصرفی و مسافری در مناطق آزاد را حل کرد تا شاهد جایگزینی مناطق آزاد کشور به عنوان مقاصد گردشگران داخلی باشیم.

۷

یادداشت

تغییر نگاه مردم و مسئولین به مناطق آزاد از دریچه رسانه‌ها

یادداشت:

سمیه جلالی‌پور

فعال رسانه‌ای

این روزها مناطق آزاد به یک موضوع مهم و جدی در کشور تبدیل شده‌اند. در روزگاری که کشورمان در شرایط سخت اقتصادی به جهت تحریم‌های سنگین قرار دارد، نقش مناطق آزاد بسیار پررنگ‌تر از گذشته شده است. طبعا مهم‌ترین انتظار در چنین شرایطی، نقش‌آفرینی موثرتر مناطق آزاد در اقتصاد کشور می‌باشد. این مناطق می‌توانند عامل نجات و پویایی قابل‌توجهی برای کشور باشند. مناطق آزاد در شرایط تحریم به عنوان نقاط کلیدی صادرات خصوصا صادرات غیرنفتی که قوام‌بخش صادرات نفتی هم هستند، می‌توانند عمل کنند. از این منظر می‌توان به اهمیت ویژه مناطق آزاد در وضعیت کنونی بی برد.

در این میان اما یک نکته اساسی مطرح است و آن اینکه سطح انتظارات، توقعات و اساسا نگاه به مناطق آزاد تا چه اندازه با پتانسیل‌ها، توانایی و کارکرد این مناطق همسان است. به یک معنا بحث بر این است که آیا آنچه که از مناطق آزاد انتظار می‌رود، چه از سوی مسئولین و چه از سوی مردم، مطابق با واقعیات موجود است؟ این انتظارات حداکتری است یا حداقلی؟

به نظر می‌رسد مهم‌ترین ابزازی که می‌تواند برای پاسخ به این سوال مورد استفاده قرار گیرد، رسانه‌ها هستند. به بیان دیگر این رسانه‌ها هستند که می‌توانند مانند یک پل ارتباطی عمل کرده و در همسان‌سازی خواست‌ها و توانایی‌ها عمل کنند.

درواقع حرف اساسی این است که ما چنانچه بتوانیم برداشت هماهنگ از مناطق آزاد میان مردم و مسئولین ایجاد کنیم، به موقعیت مطلوبی رسیده‌ایم. برای پاسخگویی به انتظارات و توقعات از مناطق آزاد، باید با برنامه و طرح‌های همگرا وارد عمل شویم.

اولین گام موفقیت روابط عمومی‌های مناطق آزاد، ارتباط با مخاطب و شناخت نیازهای آنان است تا بی بربند که مخاطبان مناطق آزاد از سازمان‌های مناطق چه می‌خواهند. شناخت همه‌جانبه ظرفیت‌ها و معرفی آن به مخاطبان در این مناطق را باید از اولویت اصلی روابط عمومی سازمان‌های مناطق آزاد و دبیرخانه شوراییلی بدانیم.

همین‌جاست که یک سوال دیگر ذهن ما را به خود مشغول خواهد کرد: «حلقه مفقوده میان واحدهای روابط عمومی مناطق آزاد و رسانه‌ها چیست؟»

این پرسش بسیار مهمی است. باید برای رسیدن به پاسخ، تصویر درستی در مورد رسانه و نقش آن در مناطق آزاد ترسیم کنیم. به این معنا که ابتدا قبل از صدور هر دستورالعملی در این خصوص باید دیدگاه از رسانه چه می‌خواهیم و رسانه دقیقاً قرار است چه نقشی در مناطق ایفا کند؟ آیا رسانه تنها قرار است منتقل کننده نعل به نعل سخنرانی‌ها و یا باشند؟ یا اینکه رسانه بازوی مهم دیگری در کنار سایر بخش‌های مناطق آزاد است و خود دارای نقش جداگانه و تعریف شده است؟ اگر نگاه مدیران مناطق آزاد از نوع دوم، یعنی قائل شدن نقش جداگانه برای مناطق باشد؛ آنکه می‌توان در مورد آن سوال ابتدایی یعنی «حلقه مفقوده میان واحدهای روابط عمومی مناطق آزاد و رسانه‌ها» وارد بحث شد پس تا اینجا‌ی کار، مسئله مهم این است که مدیران مناطق آزاد نقش کلیدی رسانه‌ها را پذیرا باشند.

اکنون باید در مورد نقش روابط عمومی‌های مناطق آزاد بحث کرد و اینکه آنها چگونه می‌توانند در انجام ماموریت‌های محوله ایفای نقش کنند. ناگفته نپسایدت که کانال ارتباطی مردم و سازمان از طریق روابط عمومی‌ها، همین رسانه‌ها هستند.

قاعدتا حجم کارهای انجام شده در مناطق آزاد به خوبی برای مردم و مسئولین نمایان نیست؛ درحالی که این مناطق در تولید، صادرات و واردات مواد اولیه و کالا‌های موردنیاز مردم گام‌های خوبی برداشته است. روابط عمومی‌ها در مناطق آزاد، اهرم مدیریت ارشد سازمان‌ها برای ارتباط با فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و به طور کلی با مردم محسوب می‌شوند. این واحداها باید بتوانند روند شفاف‌سازی اطلاعات را در یک تئول دوطرفه بین سازمان‌ها و بخش خصوصی برای جذب هرچه بیشتر مشارکت مردم برقرار کنند و راهبر اطلاع‌رسانی این مناطق برای رونق فعالیت‌ها و رشد و توسعه اقتصادی باشند.

جذب سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد از طریق آگاهی‌بخشی مردم می‌تواند یکی از راهکارهای عمده توسعه مشارکت مردمی را تبیین کند. روابط عمومی‌های مناطق آزاد دارای نقش محوری در ایجاد بستری مناسب برای بازاریابی و جذب توریست، مزیت‌ها، برندها و امتیازهای ویژه این مناطق هستند؛ همچنین که بازاریابی با استفاده از فضای بهینه‌ای که واحدهای روابط عمومی ایجاد می‌کنند، می‌توانند در حالتی دوجانبه به نتیجه برسند. به عبارت دیگر، واحدهای روابط عمومی نه‌تنها در معرفی موثر مناطق آزاد و خدمات آنها و ایجاد تقاضا بسیار موثر می‌باشند؛ بلکه نقش بسیار مهم و موثری در ایجاد وفاداری در مشتریان و حفظ ارتقاء بازارهای هدف داخلی و خارجی و در سطح کشورهای آسیای میانه، حوزه قفقاز، کشورهای حوزه خلیج‌فارس و به طور کلی بازارهای طبیعی ایران دارند.

بنابراین جایگاه و اهمیت روابط عمومی مناطق آزاد، پشتیبانی مستقیم اهداف بازاریابی یعنی ارتباط و روابط عمومی بازاریابی است، که باید به عنوان نقشی حمایتگر جهت دستیابی به اهدافی همچون افزایش آگاهی مردم، اطلاع‌رسانی، آموزش، اعتمادسازی، ایجاد درک متقابل، ایجاد فضایی برای پذیرش سازمان‌های مناطق آزاد از سوی فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران را در نظر بگیرد. این نکات که در مورد نقش روابط عمومی‌ها ذکر شد، بدون وجود و حضور رسانه‌ها قطعا تأثیر خواهد بود. به بیان دیگر، این رسانه‌ها هستند که می‌توانند همچون بازوی اجرایی در اختیار روابط عمومی‌ها باشند.

در کنار همکاری و تعامل مستمر و مستقیم با رسانه‌های سراسری، روابط عمومی‌های سازمان‌های مناطق آزاد، باید به ظرفیت‌های فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی نیز توجه ویژه داشته باشند. استفاده از ظرفیت‌های این فضا، می‌تواند به افزایش جذب و جلب مشارکت‌های اجتماعی کمک کند. راه‌حل دیگر، ایجاد پلتفرمی برای سازمان‌های مناطق آزاد می‌باشد که در آن روابط عمومی مناطق مختلف، رسانه‌ها و خبرنگاران تولیدات خود را ارائه و رد و بدل کنند. با این پلتفرم دسترسی، گزارش‌گیری و شفافیت مالی می‌توان ایجاد کرد.

واقعیت این است که برای بهتر شدن روابط میان روابط عمومی سازمان مناطق آزاد و دبیرخانه شوراییلی و رسانه‌ها، چارهای جز ایجاد یک سازوکار شفاف نیست؛ پیشنهاد دیگر این است که روابط عمومی‌های سازمان باید ارتباط بین شرکت‌های فعال مناطق آزاد رسانه‌ها را برقرار کنند. گسترش این ارتباطی می‌تواند راهگشای بسیاری از مسائل باشد.

در مجموع می‌توان گفت رسانه‌ها کلید حل مشکلات مناطق آزاد در ارتباط با نگاه مردم و مسئولین هستند که باید از این فرصت بهره برد.

آدرس دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ابتدای خیابان قائم مقام فرحانی، خیابان مشاهیر، پلاک ۶۴، واحد ۵
تلفن: ۸۸۸۴۱۶۴۸
فکس: ۸۸۸۱۴۷۳۳
بازرگانی و توزیع: موسسه آزاد کهن قشم
کد آدین - ۶۶۷۹۱۳۶۹

با حضور معاونان و مدیران سازمان منطقه آزاد قشم صورت گرفت:

برگزاری دیدار مردمی مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با ۵۰ متقاضی در حوزه های املاک، سرمایه گذاری و عمرانی جزیره دیدار کرد. عادل پیغامی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با ۵۰ تن از مردم جزیره قشم دیدار و گفت و گو کرد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از این دیدارها به عنوان عیارسنجی برای محک عملکرد معاونان و مدیران یاد کرد و اظهار داشت: میزان رضایت یا عدم رضایت مردم در حوزه های مختلف، بازتابی از اقدامات مسئولان است. شایان ذکر است، در جریان این دیدار، تمامی معاونان و مدیران بخش های مختلف نیز حضور داشتند و به فراخور موضوعیت درخواست مراجعه کنندگان، به خواسته ها پاسخ دادند.

اخبار منطقه آزاد قشم

با حضور جمعی از مسئولین سازمان منطقه آزاد قشم و شهرستان انجام گرفت:
برگزاری جلسه ساماندهی اقامت و اشتغال اتباع خارجی در قشم با ایجاد سیاستگذاری یکپارچه

جلسه ساماندهی اقامت و اشتغال اتباع خارجی با ایجاد سیاستگذاری یکپارچه بین دستگاه های متولی در جزیره با هدف ارتقای امنیت اجتماعی قشمونان و اتباع، برگزار شد. در این جلسه پیرامون افزایش هم افزایی و تعامل بین دستگاه های اجرایی، انتظامی و قضایی شهرستان برای ایجاد وحدت رویه در موضوع اعطای مجوز اقامت، صدور مجوز اقتصادی و پروانه کسب به اتباع خارجی به ویژه اتباع کشور افغانستان، بحث و تبادل نظر صورت گرفت. احصاء مشکلات پیش روی ساماندهی اتباع خارجی به ویژه نبود یک بانک اطلاعاتی دقیق از وضعیت اشتغال، مسکن، توانمندی و تمکن مالی این افراد، یکی از مهم ترین مواردی بود که مطرح شد و مقرر گشت طی یک برنامه ریزی مناسب، این مشکل در سریع ترین زمان ممکن حل شود. طبق مطالب اظهار شده در این جلسه، مقررات خوبی در کشور برای اعطای اقامت به اتباع خارجی وجود دارد که در صورت اجرای دقیق، بسیاری از مشکلات پیش روی حضور مهاجران خارجی در جزیره قشم حل خواهد شد. گفتنی است، در این نشست هر یک از مدیران مربوطه با ارائه مشکلات اداری پیش روی طرح ساماندهی اتباع افغان، راهکارهای برون رفت از این مشکلات را ارائه داده و مقرر گشت با استمرار این جلسات و حضور همه مسئولین متولی، هم پوشانی و هم افزایی لازم بین دستگاه های مختلف به منظور ساماندهی اتباع صورت گیرد. شایان ذکر است، این جلسه با حضور معاون اقتصادی و سرمایه گذاری و جمعی از مدیران سازمان منطقه آزاد قشم، سرهنگ محراب کاظمی فرمانده نیروی انتظامی شهرستان و جمعی از مسئولین اجرایی و انتظامی شهرستان برگزار گردید.

در نشست مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با وزیر نفت انجام پذیرفت:

موافقت وزیر نفت با لوله کشی رایگان گاز منازل محرومان جزیره قشم

در جزیره قشم مطرح و با موافقت و دستور وزیر نفت مقرر شد شرکت های توزیع گاز مابعد در این جزیره تا زمان اتمام طرح گازرسانی، به روال سابق توزیع نمایند، به گونه ای که مشکلات کمبود گاز و نحوه توزیع در این جزیره مرتفع شود. شایان ذکر است، بنابر قانون مجلس شورای اسلامی اشتعاب آب، گاز و برق برای کلیه افراد تحت پوشش سازمان های حمایتی به صورت رایگان محاسبه می گردد.

هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم و صادق قاسمی مدیر نفت و انرژی این سازمان با اوجی وزیر نفت؛ مشکل لوله کشی گاز در منازل خانواده هایی که تحت پوشش امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی هستند، مطرح و با دستور وزیر نفت مقرر گردید موضوع توسط شرکت گاز استان به صورت رایگان انجام پذیرد. همچنین طی این نشست، مشکل کمبود سیلندرهای گاز مابعد

نماینده مردم بندرعباس در مجلس شورای اسلامی گفت: وزیر نفت با لوله کشی رایگان گاز در منازل خانواده های تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام (ره) و بهزیستی در جزیره قشم موافقت کرده است. افزایش حس مشارکتی که در نتیجه تغییرات حاصل در حوزه های مختلف از حمل و نقل و آب گرفته تا خدمات رفاهی دیگر، صورت خواهد گرفت؛ ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان جزیره خواهد بود. امروز، حوزه ملی این برنامه ها را مربوط به معرفی شایسته تر جزیره قشم و تغییر تصویر ذهنی ساکنان نسبت به داشته ها و همچنین تغییر فهم گردشگران نسبت به ظرفیت های موجود در قشم عنوان کرد که در نهایت با جذب سرمایه گذاران و جلب نظر مسئولان در سطوح ملی، به تولید سرمایه اقتصادی برای ساکنان

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم اظهار داشت:

بازآفرینی رویدادهای میان فرهنگی با محوریت جامعه محلی و همکاری اهالی قلم قشم

منجر خواهد شد. معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در پایان با اشاره به حوزه فرامالی این برنامه نیز اذعان نمود؛ با توجه به این مطلب که قشم به عنوان پیونددهنده فرهنگ ایران زمین با کشورهای حاشیه خلیج فارس، شبه قاره هند، آفریقا و بسیاری ملل دیگر شناخته می شود؛ این جزیره می تواند با خلق رویدادهای میان فرهنگی، بازآفرینی و احیای این رویدادها با محوریت جامعه محلی، مجرای برای تولید سرمایه های سیاسی و فرهنگی جدید باشد. گفتنی است، در ادامه این جلسه حسین مرادی مدیر روابط عمومی و امور بین الملل، سجاد اشکرف مدیر ژئوپارک جهانی قشم و... سلیمی، مدیر فرهنگی، سیاسی و اجتماعی، سلامت و ورزش سازمان منطقه آزاد قشم نیز

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در نشست هماندیشی با اهالی قلم جزیره گفت: برنامه های جزیره ای، ملی و فرامالی این معاونت با هدف بازآفرینی و احیای رویدادهای میان فرهنگی با محوریت جامعه محلی و همکاری و مشارکت اهالی قلم، اجرایی می شود. ادریس راموز در نشست که به مناسبت روز قلم با فعالان این عرصه در جزیره قشم برگزار شد، اظهار کرد: برنامه های معاونت فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در سه محور جزیره ای، ملی و فرامالی با اهداف گوناگونی طراحی شده که درنهایت به خلق سرمایه های اجتماعی و تبدیل آن به سرمایه های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کمک کند. وی خواستار همکاری مشارکتی اهالی قلم برای به ثمر رساندن این برنامه شد و افزود: در حوزه جزیره، خلق سرمایه

اجتماعی یا حفظ و ارتقای آن با هدف تبدیل این سرمایه به سرمایه اقتصادی، فرهنگی و سیاسی هدف ما است. به گفته معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم؛ هدف غایی این برنامه ها، با افزایش حس مشارکتی که در نتیجه تغییرات حاصل در حوزه های مختلف از حمل و نقل و آب گرفته تا خدمات رفاهی دیگر، صورت خواهد گرفت؛ ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان جزیره خواهد بود. امروز، حوزه ملی این برنامه ها را مربوط به معرفی شایسته تر جزیره قشم و تغییر تصویر ذهنی ساکنان نسبت به داشته ها و همچنین تغییر فهم گردشگران نسبت به ظرفیت های موجود در قشم عنوان کرد که در نهایت با جذب سرمایه گذاران و جلب نظر مسئولان در سطوح ملی، به تولید سرمایه اقتصادی برای ساکنان

معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در نشست هماندیشی با اهالی قلم جزیره گفت: برنامه های جزیره ای، ملی و فرامالی این معاونت با هدف بازآفرینی و احیای رویدادهای میان فرهنگی با محوریت جامعه محلی و همکاری و مشارکت اهالی قلم، اجرایی می شود. ادریس راموز در نشست که به مناسبت روز قلم با فعالان این عرصه در جزیره قشم برگزار شد، اظهار کرد: برنامه های معاونت فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در سه محور جزیره ای، ملی و فرامالی با اهداف گوناگونی طراحی شده که درنهایت به خلق سرمایه های اجتماعی و تبدیل آن به سرمایه های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کمک کند. وی خواستار همکاری مشارکتی اهالی قلم برای به ثمر رساندن این برنامه شد و افزود: در حوزه جزیره، خلق سرمایه

سرپرست اداره حفاظت از اراضی سازمان منطقه آزاد قشم عنوان کرد:

رفع تصرف بیش از ۶۵ هزار مترمربع از اراضی ملی و دولتی در قشم

سرپرست اداره حفاظت از اراضی سازمان منطقه آزاد قشم از رفع تصرف بیش از ۶۵ هزار مترمربع از اراضی ملی و دولتی در جزیره قشم خبر داد.

عبدالقادر محمودی با اعلام این خبر گفت: ۳ قطعه رفع تصرف شده خارج از محدوده طرح هادی روستای کامبرون و روستای جی جان قرار داشته اند. وی ادامه داد: ارزش تقریبی این اراضی بیش از یک هزار و ۴۸۸ میلیارد ریال برآورد شده که پس از رفع تصرف، به بیت المال بازگشت.

به گفته قادری: رفع تصرف و تخریب پی سنگی ۲ قطعه اراضی خارج از محدوده طرح هادی روستای جی جان و یک قطعه نیز خارج از محدوده روستای کامبرون انجام شده است.

وی تصریح کرد: این رفع تصرفات پس از اخذ استعلامات قانونی مورد نیاز با حضور مأمورین پاسگاه مرزی دریایی سلخ و نماینده مدیریت حقوقی و قراردادهای صورت گرفت.

سرپرست اداره حفاظت از اراضی سازمان منطقه آزاد قشم در پایان، صیانت از حقوق عامه و بیت المال را یکی از اولویت های سازمان منطقه آزاد قشم برشمرد و خاطر نشان کرد: مقابله با زمین خواران و حفاظت از اراضی ملی و دولتی با همکاری نهادهای قضایی و انتظامی با جدیت پیگیری می شود.

با حضور معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم صورت پذیرفت:

گل باران محل شهادت سر نشینان هواپیمای ایرباس در جزیره قشم

این گل باران محل شهادت ۲۹۸ سر نشین پرواز شماره ۶۵۵ شرکت ایران ایر در سی و پنجمین سالگرد شهادت این عزیزان، در آب های نیلگون خلیج فارس برگزار گردید. در سالروز اصابت موشک جنگی آمریکایی چنایت کد با هواپیمای مسافری شرکت ایران ایر، در آب های خلیج فارس و همزمان با روز حقوق بشر آمریکایی، محل شهادت ۲۹۸ سر نشین پرواز مسافری ایرباس ۶۵۵ گلباران شد. شرکت کنندگان در این آیین، یاد و خاطره شهدای هواپیمای ساقط شده ایرانی در خلیج فارس را گرامی داشتند و با سردادن شعارهای «مرگ بر آمریکایا» و «مرگ بر اسرائیل»، نفرت و انزجار خود را از این جنایت آمریکایی ها ابراز کردند. گفتنی است، سی و پنجمین سالگرد شهادت این عزیزان، با حضور معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم، محمد محمدحسینی فرماندار و جمعی از مسئولان اجرایی و نظامی شهرستان قشم، خانواده های شهدا و جانبازان در آب های نیلگون خلیج فارس برگزار شد.

مدیر گمرک سازمان منطقه آزاد قشم اعلام کرد:

صادرات بیش از ۷۶ میلیون دلاری منطقه آزاد قشم در سه ماه نخست سال ۱۴۰۲

سال گذشته، ۱۵۹ درصد را رشد نشان می دهد. مدیر گمرک سازمان منطقه آزاد قشم با اشاره به کاهش ۳۰ درصدی واردات از ابتدای سال جاری نسبت به سال گذشته، افزود: در سه ماهه نخست امسال، ۳۱ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار واردات قطعی به منطقه آزاد قشم صورت گرفته است. گزارش با اشاره به تراز تجاری مثبت منطقه آزاد قشم از ابتدای سال، گفت: تراز تجاری این منطقه از ابتدای سال جاری، معادل ۴۵ میلیون دلار است. وی تصریح کرد: برای توسعه صادرات به بازارهای هدف به ویژه کشورهای حوزه خلیج فارس، برنامه ریزی های

مدیر گمرک سازمان منطقه آزاد قشم از صادرات بیش از ۷۶ میلیون و ۹۰۰ هزار دلار انواع کالای تولید شده توسط شرکت های این منطقه به خارج از کشور تا پایان خردادماه سال جاری خبر داد. مختار گرشاسبی با اعلام این خبر، اظهار داشت: این حجم از صادرات نسبت به مدت مشابه در سال گذشته، بیش از ۲ درصد رشد دارد. وی اظهار داشت: در سه ماهه نخست سال جاری همچنین بیش از ۲۵ میلیون هزار دلار صادرات مجدد در منطقه آزاد قشم انجام شده که نسبت به مدت مشابه در

مدیر گمرک سازمان منطقه آزاد قشم از صادرات بیش از ۷۶ میلیون و ۹۰۰ هزار دلار انواع کالای تولید شده توسط شرکت های این منطقه به خارج از کشور تا پایان خردادماه سال جاری خبر داد. مختار گرشاسبی با اعلام این خبر، اظهار داشت: این حجم از صادرات نسبت به مدت مشابه در سال گذشته، بیش از ۲ درصد رشد دارد. وی اظهار داشت: در سه ماهه نخست سال جاری همچنین بیش از ۲۵ میلیون هزار دلار صادرات مجدد در منطقه آزاد قشم انجام شده که نسبت به مدت مشابه در

معاون توسعه مدیریت سازمان منطقه آزاد قشم:

افزایش مشارکت و همدلی جامعه محلی در جهت تحقق توسعه پایدار جزیره قشم

و جامعه محلی، به اصلاح فرآیندهای سازمانی، آسیب شناسی رفتارهای مدیریتی و عملکرد سازمانی منجر می شود و از این رویه استقبال می کنیم. براساس این گزارش، طی این دیدار معتمدین جزیره قشم مسائلی درخصوص برخی چالش ها و اولویت های اجتماعی و فرهنگی مطرح ساختند و راهکارهای بررسی این مسائل از طریق مشارکت دوجانبه سازمان و جامعه محلی بررسی شد.

معاون توسعه مدیریت سازمان منطقه آزاد قشم و جمعی از معتمدین و روسای هیات های مذهبی جزیره، همزمان با دهه ولایت و امامت دیدار داشتند. کوروش آموزگار در این دیدار گفت: بازسازی سرمایه اجتماعی و ارتقای اعتماد عمومی یکی از رویکردهای سازمان منطقه آزاد قشم در دوره مدیریتی جدید است و در این مسیر استفاده از ظرفیت معتمدین و هیات مذهبی می تواند کارساز

مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم اعلام کرد:

آغاز ذخیره سازی بزرگترین محموله بچه ماهی سی باس در جزیره قشم

پایان خاطرنشان کرد: از ابتدای سال جاری توانمندی تخصصی و فنی ۲۰ مجموعه علاقه مند به سرمایه گذاری در حوزه تولید خوراک آبزیان با روش های نوین و دانش بنیان در جزیره قشم بررسی شده است. گفتنی است، در راستای اجرای ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و همچنین ماده ۷ قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و مواد ۱۱ و ۲۷ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد؛ صدور و تمدید مجوزات و تایید واکلاری اراضی در پهنه های جانمایی شده شیلاتی و کشاورزی جزیره قشم و انجام تمامی فرآیندهای احداث و تولید مجموعه های شیلاتی و کشاورزی سطح جزیره قشم باید با نظر مثبت و تایید مدیریت شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم صورت پذیرد.

به گفته نوری بالانجی؛ پرورش ماهی در قفس یکی از شاهراه های اصلی در حوزه شیلات است که در سال های گذشته به دلیل نرخ سوددهی مناسب و همچنین زمان کوتاه جهت ایجاد درآمدزایی، مورد توجه سرمایه گذاران بخش خصوصی قرار گرفته است. وی با اشاره به عملکرد خوب تولیدکنندگان در حوزه شیلات و کشاورزی و صنایع وابسته به آنها در جزیره قشم، عنوان کرد: در مراسم روز ملی صنعت و معدن نیز بیش از ۱۰ شرکت فعال در حوزه شیلات و کشاورزی و صنایع وابسته همچون پرورش ماهی در قفس، پرورش میگو، تکثیر ماهی و میگو، تولید قارچ خوراکی، تولید ماهیان زینتی، تولید ماهی خشک صنعتی و تولید پودر ماهی به عنوان صنعتگران برتر و نمونه منطقه آزاد قشم انتخاب شدند. مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم در

مریم نوری بالانجی با اعلام این خبر، اظهار داشت: محموله ۷۰۰ هزار قطعه بچه ماهی سی باس توسط یکی از شرکت های دارای مجوز از منطقه آزاد قشم، از مبدا بوشهر انجام شده و پس از رسیدن به جزیره قشم، فرآیند ذخیره سازی آن آغاز می شود. وی ادامه داد: شرکت اندیشه شیلات قشم به عنوان بزرگترین مجموعه شیلاتی ماهی در قفس کشور، در فاز نخست طی سه مرحله، ۷۰۰ هزار قطعه بچه ماهی (در هر مرحله ۲۴۰ هزار قطعه) تا پایان تیرماه ذخیره سازی می کند. مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم تصریح کرد: این شرکت با ظرفیت تولید یک هزار تن ماهی در دریا و ایجاد اشتغال مستقیم و فصلی برای ۳۸ نفر، زمستان سال گذشته با همکاری و حمایت مدیریت شیلات و کشاورزی منطقه آزاد قشم و شیلات استان هرمزگان آغاز به کار کرد.

مدیر شیلات و کشاورزی سازمان منطقه آزاد قشم از آغاز فرآیند فاز نخست ذخیره سازی بزرگترین محموله بچه ماهی سی باس در بزرگترین مجموعه شیلاتی ماهی در قفس ایران، در جزیره قشم خبر داد.